

GRIB SKOV

YNGLEFUGLE 2025

**Af Per Ekberg, Caretakeransvarlig for Grib Skov,
Henrik Høigaard og Luise Ekberg.**

Rødrygget Tornskade han fodrer unge i Grib Skov, august 2025. Foto: Per Ekberg

Indholdsfortegnelse

Ynglesæsonen 2025 - Sammenfatning	4
Indledning	7
Metode	8
Læsevejledning	8
En beskrivelse af ynglesæsonen i 2025	8
Vejret i ynglesæsonen 2025	9
Særlige forhold vedrørende fouragering	9
Beskrivelse af Grib Skov	10
Forstyrrelser som følge af skovning	12
Forstyrrelser som følge af publikumsaktiviteter	12
Resultat for året 2025	14
EU Natura 2000, Bilag 1 arter i 2025	14
Plettet Rørvagtel	14
Fiskeørn	14
Hvepsevåge	16
Rørhøg	17
Havørn	17
Rød Glente	17
Sortspætte	18
Isfugl	22
Rødrygget Tornskade	22
Hedelærke	24
Fokusarter	26
Krikand	26
Hvinand	26
Huldue	26
Vibe	27
Dobbeltbekkasin	27
Svaleklire	29
Spurvehøg	29
Duehøg	30
Musvåge	30
Vendehals	31

Lille Flagspætte.....	32
Rødtoppet Fuglekonge	34
Kortttået Træløber.....	34
Broget Fluesnapper	35
Registreringer af andre udvalgte ynglefugle	36
Grågå.....	36
Knarand	36
Lille Lappedykker	36
Gråstrubet Lappedykker.....	37
Stor Flagspætte	37
Ravn	37
Gulbug	37
Skovsanger.....	38
Løvsanger.....	38
Spætmejse.....	38
Stær	39
Grå Fluesnapper	39
Rødstjert	39
Bynkefugl	40
Misteldrossel	40
Skovpiber	40
Kernebider	41
Dompap	41
Tornirisk.....	41
Lille Korsnæb	41
Grønsisken.....	41
Gulspurv	41
Fåttallige ynglefugle og arter, som er iagttaget i yngletiden.....	42
Trane.....	42
Bjergvipstjert:	42

Ynglesæsonen 2025 - Sammenfatning

Caretakergruppe Grib Skov under Dansk Ornitologisk Forening har registreret og optalt Grib Skovs fugle siden 2004. Det er hermed 22. år i træk, at fuglene er optalt. I 2025 blev der i alt registreret 103 forskellige ynglefuglearter inden for fuglebeskyttelsesområdet F108 Grib Skov samt IBA-området Stenholt Vang. 48 af disse arter er optalt og behandlet i denne rapport. Det gælder bl.a. for 18 truede fuglearter (Rødlisten: CR, EN og VU) og for fire arter, der er registreret som næsten truede (Rødlisten: NT). Optællingen viste, at antallet af ynglepar i 2025 set i forhold til 2024 steg med mere end 10 % for 9 af de optalte arter.

Særligt for Gråstrubet Lappedykker, Trane og Fiskeørn var 2025 et år med en stigning i antallet af ynglepar på over 30 %. Desuden blev der registreret to par ynglende Bjergvipstjert, der er en sjælden ynglefugl i skoven. For 15 af de optalte arter var antallet af ynglepar omvendt faldende med mere end 10 % færre ynglepar end i 2024.

Specielt for Dobbeltbekkasin, Vende-hals, Gulbug, Skovsanger, Bynkefugl og Grønsisken faldt antallet af ynglepar med 30 % eller mere set i forhold til 2024. Udviklingen i antallet af ynglepar for de resterende 24 arter var stabil med en afvigelse på op til +/- 10 % i forhold til 2024. Med hensyn til en vurdering af udviklingen i antallet af ynglepar over en længere årrække henvises til afnittene om de enkelte arter.

10 af de optalte fuglearter indgår som udpegningsarter i Natura 2000/Fuglebeskyttelsesområdet Grib Skov, hvilket indebærer, at der i Grib Skov skal tages særlige hensyn til deres behov for egnede yngleområder. Faktisk har disse arter et juridisk krav på beskyttelse, idet staten i henhold til fuglebeskyttelsesdirektivet er forpligtet til at beskytte dem i de pågældende Natura 2000-områder. Blandt disse 10 arter havde Fiskeørn fremgang målt i antal ynglepar, men kun et af disse par havde ynglesucces.

Antallet af ynglende Sortspætte steg fra syv til otte ynglepar, men kun tre ud af de otte par havde ynglesucces, hvilket er det næst dårligste yngleresultat for Sortspætte, vi har registreret i Grib Skov.

Rød Glente, Havørn og Isfugl fastholdt i 2025 det beskedne niveau fra 2024 med et ynglepar pr. art, hvilket for Rød Glente og Havørn er særligt bemærkelsesværdigt, da disse to arter ellers er i fremgang på landsplan.

For de øvrige fem udpegningsarter, Plettet Rørvagtel, Hvepsevåge, Rørhøg, Rødrygget Tornskade og Hedelærke, var der færre – eller slet ingen - ynglepar i 2025. Plettet Rørvagtel, Rørhøg og Hedelærke blev igen i 2025 ikke konstateret sikkert ynglende. Hvepsevåge gik tilbage fra otte til syv ynglepar, og antallet af ynglende Rødrygget Tornskade var det laveste siden 2014.

Årets resultat for udpegningsarterne set i sammenhæng med de senere års resultater indikerer således, at der fortsat er et stort og påtrængende behov for sikring af bedre levevilkår for disse arter i Grib Skov, og at beskyttelse mod menneskelige forstyrrelser har en god effekt i forhold til de store rovfugle, som det ses med Fiskeørn i Vandmosen.

Det kan være vanskeligt ud fra et enkelt års registreringer entydigt at dokumentere, hvad der påvirker ynglefuglene, da antallet af ynglepar i Grib Skov og parrenes ynglesucces afhænger af en lang række forskellige faktorer. I denne rapport er der alene fokuseret på forhold, der vedrører fuglenes yngletid i Grib Skov.

Vejret har en naturlig betydning for ynglefuglenes muligheder for dels at holde æg og unger varme, dels at skaffe føde nok til dem selv og deres kuld. I 2025 var middeltemperaturen i både

marts og april den højeste inden for de seneste 10 år, og nedbørsmængderne var omvendt blandt de laveste. Samlet set kom der i perioden marts til august en nedbørsmængde, der lå lidt under gennemsnittet for de seneste 10 år, men markant under niveauet for 2023 og 2024. Skoven var således i starten af ynglesæsonen mere tør, end den har været de senere år. Det gjaldt ikke mindst for skovens moser, søer og andre våde områder, der også for nogles vedkommende hurtigt tørrede ud. Blandt de arter, der er afhængige af de våde områder, var det kun Gråstrubet Lapedykker og Trane, der begge er fåtallige ynglefugle i Grib Skov, der havde fremgang i antallet af ynglepar, mens de fleste andre arter, som fx. Knarand, Krikand, Dobbeltbekkasin, Svaleklire og Vibe havde tilbagegang, formentlig som følge af bl.a. udtørringen af en række vådområder.

Med hensyn til fourageringsmulighederne tydede vores iagttagelser på, at 2025 igen var et år med relativt få mus og insekter som myg og dagsommerfugle, mens der omvendt blev observeret mange libeller (guldsmede) og frøer – ikke mindst grøn frø, der har haft gavn af etableringen af flere våde områder i skoven. Endelig blev krybdyr, som skovfirben, stålorm og hugorm, observeret på et middelniveau, idet der dog blev observeret mange snoge. Særligt mængden af mus har erfaringsmæssigt betydning for ynglesuccessen blandt skovens musvåger og ugler, og til dels Rødrygget Tornskade, mens de fleste småfugle som fx Skovsanger og Broget Fluesnapper er afhængig af insekter. Selv frøspiserne føder deres unger op med insekter på grund af det høje indhold af proteiner.

I ynglesæsonen 2025 blev der gennemført de mest omfattende og intensive skovningsaktiviteter i mange år med renafrifter (rydning) af dels rødgran dels ikke-hjemmehørende træarter som douglasgran og rødeg samt udtyndinger i diverse trækulturer. Herudover blev der gennemført rydninger og fræsninger samt udlægning af større mængder stabilgrus som led i etablering af de 22 km hegn og den dertilhørende tilsyns- og vedligeholdelsesvej samt de nye større parkeringsanlæg til naturnationalparken. Aktiviteterne foregik i store dele af i Grib Skov med den største tyngde inden for det kommende naturnationalparkområde gennem hele vinteren og foråret 2025 og langt ind i maj måned – bortset fra i det kommende naturnationalparkområde, hvor aktiviteterne stoppede 1. april. Disse forstyrrelser påvirkede fuglenes vilkår i yngletiden, men herudover også standfuglenes fourageringsmuligheder forud for ynglesæsonen.

Skovningsaktiviteterne blev gennemført på en måde, der ikke tog nødvendigt hensyn til fuglenes ynglelokaliteter, herunder bl.a. til redetræer, der var indrapporteret til Naturstyrelsen. Der blev således skovet helt tæt på ynglende Duehøg og Musvåge, der herefter opgav yngleforsøgene. Ligeledes blev rødgrankulturer med redsteder til Svaleklire ryddet, og der blev efterfølgende ikke registreret ynglende Svaleklire i disse ellers sikre yngleterritorier. Desuden påvirkede skovningen ynglesuccessen hos Sortspætte, så kun tre ud af otte par fik unger på vingerne. Endelig blev flere ryddede områder efterfølgende fræset, hvorved alt plante- og trævækst knuses. Dette medførte, at Rødrygget Tornskade ikke kunne yngle i disse områder.

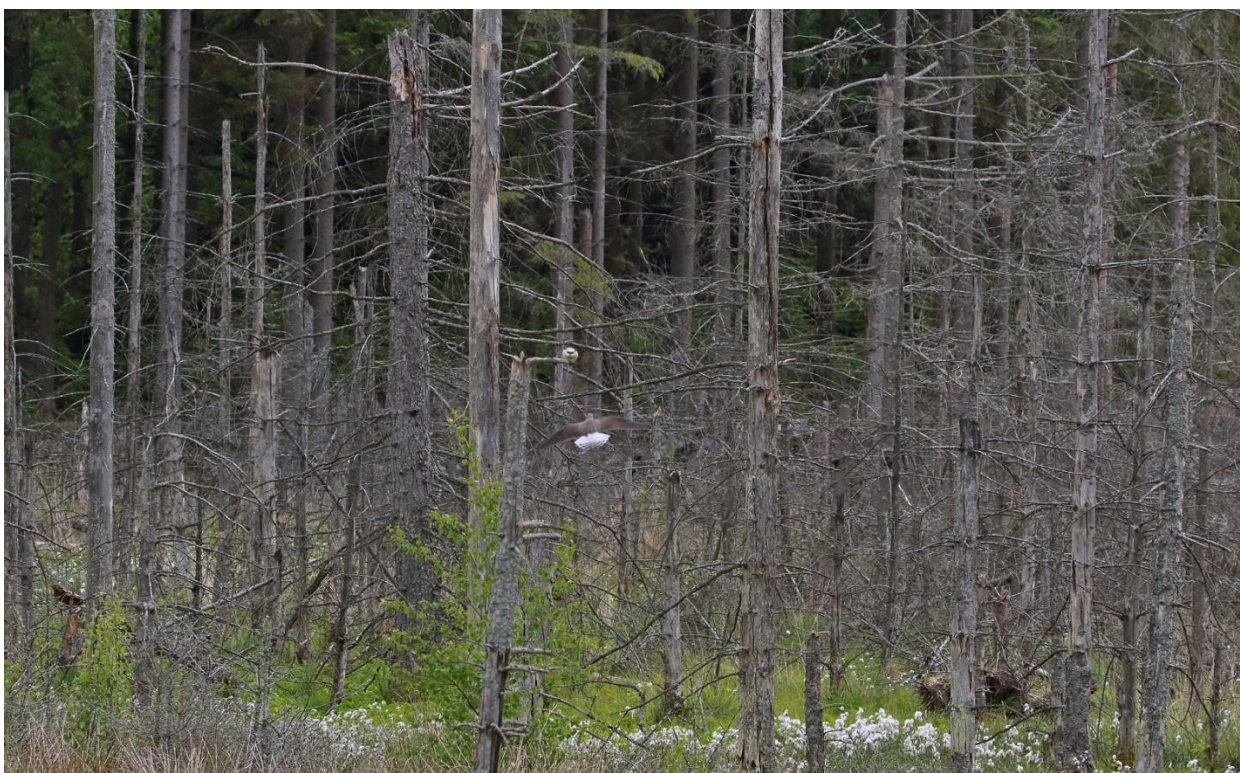
Blandt de områder, der blev fræset, var også nogle af de mest oplagte ynglelokaliteter for Hede-lærke, hvilket kan have været en medvirkende årsag til, at der ikke blev registreret nogen ynglende Hedelærke i Grib Skov i 2025.

Grib Skov er kendetegnet ved, at den benyttes af mange mennesker til såvel organiserede som uorganiserede friluftaktiviteter. Det er skoven også blevet i ynglesæsonen 2025, hvor der igen var mange, der ikke overholdt de gældende regler for benyttelse af skoven. Omfanget heraf svarede til niveauet i de senere år og vedrørte dels kørsel på ikke-autoriserede og dermed ulovlige MTB-spor, dels etablering af bål- og lejrpladser uden for de officielle pladser, som Naturstyrelsen har etableret, og dels luftning af hunde uden snor.

Hertil kommer, at Naturstyrelsen gennem de senere år har etableret et stort antal bålpladser og overnatningssteder, herunder et stadigt stigende antal shelters, i skoven. Det er populære

faciliteter, der ikke mindst i weekenderne og i sommerhalvåret er fuldt benyttede. Effekten heraf er en udbredelse af de menneskelige forstyrrelser til hele døgnet. Konsekvensen af disse forstyrrelser er samlet set, at det er blevet stadigt mere vanskeligt for fuglene at finde uforstyrrede redeområder og/eller fourageringsområder.

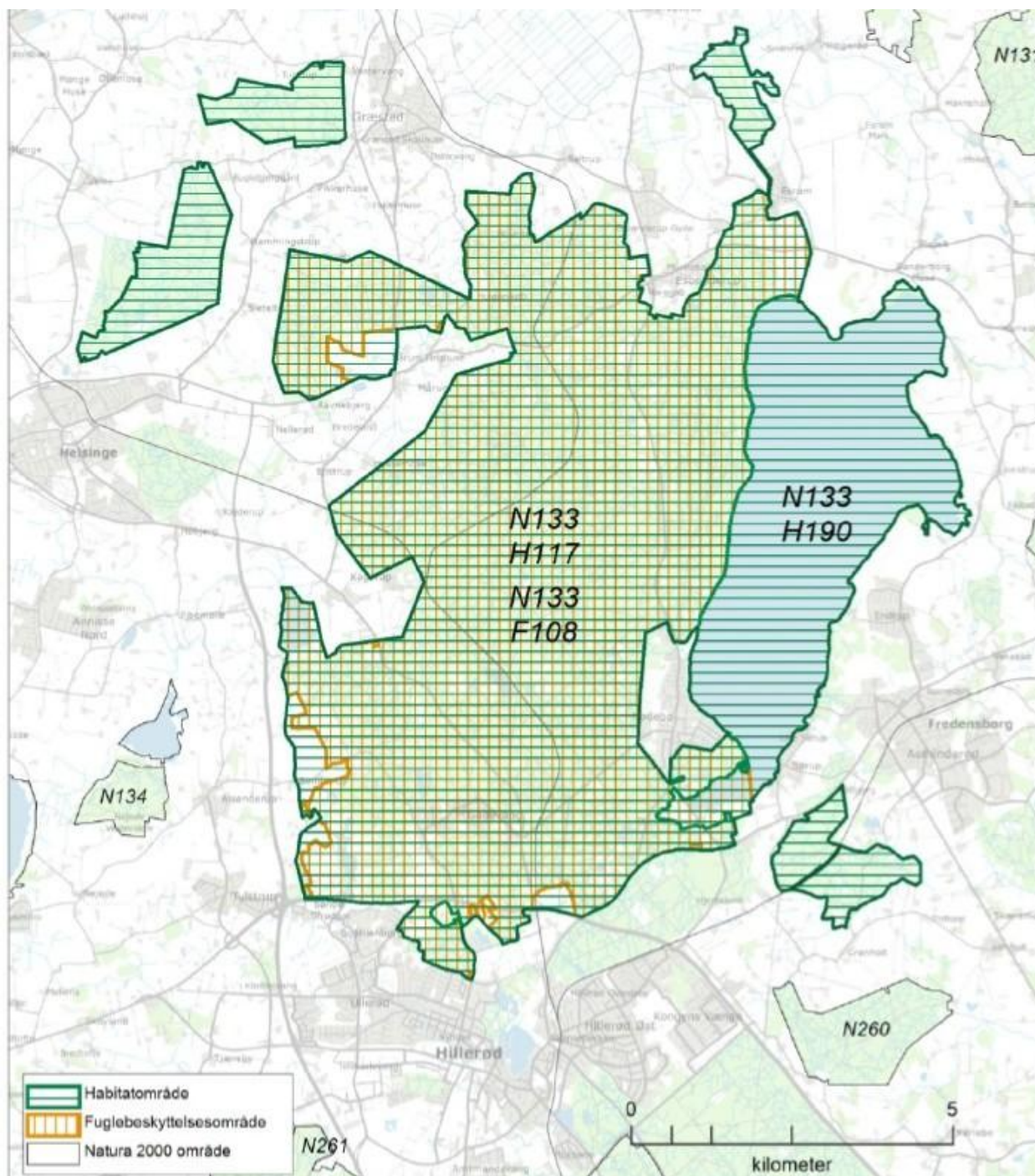
Dette ses særligt tydeligt for rovfuglene, hvor der stort set ikke mere yngler rovfugle i de mest benyttede dele af Grib Skov som fx Gadevang Skov og området mellem Enghavehus og Store Grib Sø. Skovens tilbageværende rovfugle yngler således fortrinsvis i de dele af skoven, der er mindst benyttet af publikum.

Stående døde rødgran, en spændende biotop, hvor Svaleklire, Vende-hals, Lille Flagspætte og Rødrygget Tornskade mm. yngler side om side. Grib Skov. Foto: Per Ekberg.

Indledning

Registrering og optælling af Grib Skovs fugle startede i 2004. Det er hermed 22. år i træk, at fuglene er optalt i Grib Skov. I år er der registreret 103 ynglefuglearter indenfor optællingsområdet, og 48 af dem er optalt og behandlet i denne rapport. Nedenfor ses afgrænsningen af Fuglebeskyttelsesområde F108 Grib Skov, hvor størstedelen af registreringerne er foregået.

Kortet viser afgrænsning af Natura 2000-området N133. Natura 2000-området består af habitatområde H117, H190 (vandret grøn skravering) og fuglebeskyttelsesområde F108 (lodret orange skravering).

Figur 1 Oversigt over Fuglebeskyttelsesområdet F108. Kilde: Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Revideret udgave. Grib Skov, Esrum Sø og Snævret Skov. - Miljøstyrelsen 2021.

Herudover er der i alle årene siden 2004 gennemført en tilsvarende registrering i Stenholt Vang, der er beliggende umiddelbart sydøst for fuglebeskyttelsesområdet F 108. Det skyldes, at Stenholt Vang er en integreret del af Grib Skov og har status som IBA-område (Important Bird Area).

Metode

Registreringen og optællingen af Grib Skovs fugle gennemføres efter samme metode, som har været brugt siden starten i 2004.

Der er i rapporten skelnet mellem **Bilag 1 udpegningsarter** under EU Natura 2000, **fokusarter**, som er blevet vurderet vigtige nøglearter i skoven, og som vi udfører registrering af hvert år, og **øvrige arter**, som vi ikke årligt følger, men jævnligt udfører optælling af, samt fåtallige ynglefugle og arter, som er iagttaget i yngleperioden. Det vil sige, at vi har opdelt arterne i 4 forskellige kategorier.

Bilag 1 arter og fokusarter er optalt ensartet og efter samme metode gennem alle årene. Det vil sige, at hele skoven er målrettet gennemgået og som regel flere gange og på de strategisk rigtige tidspunkter af året i forhold til, hvornår det er lettest at registrere de enkelte ynglefugle.

For rovfuglenes og Sortspættens vedkommende er alle reder så vidt muligt fundet og dermed registreret som sikre ynglepar. De øvrige Bilag 1 arter er registreret efter kriterierne for sikre, sandsynlige og mulige ynglefund ifølge den monitoringsvejledning, som DOF udarbejdede i forbindelse med Caretakerprojektet 2004-2013.

Andre udvalgte ynglefugle er ikke optalt målrettet, og derfor kan der være en vis usikkerhed i antal. Nogle af dem er registreret i forbindelse med andre registreringer. De talrige arter er vurderet ud fra optællinger i egnede habitater og er herefter bestandsvurderet i forhold til resten af skoven ved at gange antallet med lignende habitater i skoven.

Læsevejledning

Tallene – f.eks. 19-24 yp. (yngepar) for Krikand. Første tal angiver, at der er 19 sikre eller sandsynlige ynglepar. Andet tal angiver, at der herudover er 5 mulige par, hvilket giver 24 ynglepar i alt.

Sikre og sandsynlige ynglepar baseres på sikre indikationer på yngel såsom territoriesang, parringsadfærd, rede og udfløjne unger.

Mulige ynglepar baseres på fugles forekomst i et område i yngletiden, uden at der er fundet sandsynlige eller sikre indikationer på yngel såsom territoriesang, parringsadfærd, rede og udfløjne unger.

Tal i parentes angiver yngleresultatet i 2024.

En beskrivelse af ynglesæsonen i 2025

Antallet af ynglepar i Grib Skov og parrenes ynglesucces afhænger af en lang række forskellige faktorer. Det gælder vejret, fourageringsmulighederne, forekomsten af egnede ynglelokaliteter i skoven for de enkelte arter og omfanget af forstyrrelser samt mere generelt fuglenes sundhedstilstand og fitness. Hertil kommer naturligvis for trækfuglenes vedkommende betydningen af de tilsvarende forhold i fuglenes vinterkvarterer og forholdene under trækket. I denne rapport er der

dog alene fokus på forhold, der vedrører fuglenes yngletid i Grib Skov. Der er desuden i dette afsnit alene tale om en generel beskrivelse af ynglesæsonen, idet eventuelle specifikke forhold for den enkelte art behandles nedenfor i sammenhæng med resultaterne af registreringerne af de enkelte optalte arter.

Vejret i ynglesæsonen 2025

Vejret har betydning for ynglefuglenes muligheder for at fouragere og dermed skaffe føde nok til dem selv og deres kuld samt for at holde æg og unger tilstrækkeligt varme. I 2025 startede ynglesæsonen med varmt og – i modsætning til i 2024 – meget tørt vejr i marts og april måned. Faktisk var middeltemperaturen i både marts og april den højeste inden for de seneste 10 år, og nedbørsmængderne var omvendt blandt de laveste. Herefter kom der meget nedbør i maj og siden gennemsnitlige mængder nedbør i juni og juli. Skoven var derfor i starten af ynglesæsonen mere tør, end den har været de senere år. Det gjaldt ikke mindst for skovens moser, søer og andre våde områder, der var tørrere og for nogles vedkommende hurtigt tørrede ud. Dette påvirkede ynglesæsonen for de af skovens fugle, der er afhængige af disse områder, som fx. Knarand, Krikand, Dobbeltbekkasin, Svaleklire og Vibe

En sammenligning af vejret i ynglesæsonen 2025 med vejret i de samme måneder i årene 2016 til 2024¹ viser således følgende:

- Højeste middeltemperatur i marts og april og få frostdøgn.
- Næstlaveste nedbørsmængde i marts og laveste nedbørsmængde i april.
- Middeltemperatur i maj nær median og næsthøjeste nedbørsmængde.
- Juni og juli havde gennemsnitlige nedbørsmængder.
- August gav nedbørsmængder i nedre kvartil.
- Samlet set kom der i perioden marts til august en nedbørsmængde, der lå lidt under gennemsnittet for de seneste 10 år.

Der var således i 2025 tale om en ynglesæson, der adskilte sig fra 2024 ved at være varmere, men først og fremmest mere tør med markant mindre nedbør end i 2023 og 2024. Den samlede nedbørsmængde i 2025 fra marts til august var således på 291,2 mm mod 473,7 mm i 2023 og 441,1 mm i 2024.

Særlige forhold vedrørende fouragering

Med hensyn til fourageringsmulighederne tydede vores iagttagelser på, at 2025 igen var et år med relativt få mus. Det er efterhånden flere år siden, at der har været et år med mange mus i skoven. Ligeledes var der i 2025 få insekter som myg og dagsommerfugle, mens der omvendt som det har været tilfældet i de senere år, blev observeret mange libeller (guldsmede) og frøer – ikke mindst grøn frø, der har haft gavn af etableringen af flere våde områder i skoven. Endelig blev krybdyr, som skovfirben, stålorm og hugorm, observeret på et middelniveau, idet der dog blev observeret mange snoge.

Særligt mængden af mus har erfaringsmæssigt betydning for ynglesuccessen blandt skovens musvåger og ugler, og til dels Rødrygget Tornskade, mens de fleste småfugle som fx Skovsanger og Broget Fluesnapper er helt afhængige af insekter. Selv frøspiserne føder deres unger op med insekter på grund af det høje indhold af proteiner.

¹ DMI: Vejrarkiv. – DMI (online).

Beskrivelse af Grib Skov

Grib Skov er en statsskov under Naturstyrelsen Nordsjælland og har hidtil primært været drevet som produktionsskov - fra 2005 efter principperne for naturnær skovdrift. Skoven er med sine 5795 ha et af landets største skovområder og er beliggende på en stærkt kuperet nord-sydgående højderyg, dannet af et system af randmoræner i istiden. Imellem de langstrakte, grusede bakker ligger lavninger med moser. Grib Skov er domineret af løvtræer, der udgør 66 % af det træbevoksede areal på 4670 ha. Over halvdelen af løvskoven består af bøg, godt en fjerdedel af eg og resten af birk, el, ask og ær mv. Nåleskov dækker de resterende 34 % af det træbevoksede areal med rødgran som den dominerende nåletræsart. Herudover er 1125 ha (knap 20 %) ikke skovbevokset og består af moser, søer, enge, sletter og veje mv.²

I juni 2020 besluttede et flertal i Folketinget, at ca. 1300 ha af skoven (godt 20 %) skulle omdannes til en indhegnet naturnationalpark med løsgående, udsatte krondyr, stude og elge samt de nuværende arter af hårvildt, herunder dådyr og rådyr, for herigennem at styrke biodiversiteten. Det konkrete arbejde med etablering af naturnationalparken, herunder opsætning af det 22 km. og 2,5 meter høje hegn med el-tråde på indersiden samt etableringen af nye P-pladser mv., startede i september 2024, men selve opsætningen af hegnet blev udskudt, fordi Naturstyrelsen ikke havde fået indhentet de nødvendige tilladelser fra Hillerød og Gribskov kommuner til opsætningen. Det er derfor uklart, hvornår naturnationalparken forventes indviet. Desuden har et flertal i Folketinget besluttet at øge arealet af urørt skov i Danmark, hvilket for Grib Skov betyder, at stort set hele resten af skoven efter en overgangsfase på seks år vil blive udlagt til urørt skov. Der er således fortsat en kommerciel skovdrift med træproduktion til dels savværker, dels kraftvarme (flis). Desuden foretages en lang række strukturfældninger og lukning af drænggrøfter mv. som forberedelse til naturnationalparken og den urørte skov. Disse omlægninger betyder, at arealanvendelsen i skoven og de enkelte træarters andel af det samlede skovareal er under forandring.

Som led i etableringen af naturnationalparken er der f.eks. i projektforslaget for Naturnationalpark Gribskov fastsat en indledende reduktion på knapt 20 % af rødgransarealet samt forslag om yderligere reduktioner³. Herudover reducerer Naturstyrelsen også markant i nåletræsarealet i resten af Gribskov. Denne reduktion i nåletræsarealet i den i forvejen løvtræsdominerede skov har betydning for en række fuglearter, dels de standfuglearter, der især i vinterperioden er afhængige af nåletræskulturer til fouragering og overnatning, dels de ynglefugle, der benytter nåletræ som redetræer mv. I projektforslaget anfører Naturstyrelsen fx, at Sortspætten er afhængig af nåletræ, og at arten kan trues, hvis nåleskovsarealet falder under et vist niveau⁴. Disse negative virkninger for ynglefuglene kunne undgås ved i stedet at gennemføre strukturfældninger mv. inden for de betydelige arealer i skoven med unge- og mellemaldrende tætte og mørke bøgeskulturer. Områder, hvor vores optællinger gennem årene har vist, at fuglelivet er væsentligt mere beskedent. I det hele taget burde strukturfældninger, som i praksis er tyndinger på vanlig vis, ændres til mosaik-fældninger, hvor man skaber lysbrønde skiftende med tættere bevoksning, hvilket vil gavne rovfuglene, som har brug for tættere skov at gemme sig i, og sommerfugle og insekter, som har brug for mere lysåbne områder med læ.

² Naturstyrelsen: Driftsplan Gribskov. – Naturstyrelsen Nordsjælland (online; senest besøgt 12. oktober 2025).

³ Naturstyrelsen 2021: Projektforslag og overordnede retningslinjer for forvaltning af Naturnationalpark Gribskov. <https://naturstyrelsen.dk/media/tfsnx3tg/projektforslag-for-gribskov.pdf>.

⁴ Naturstyrelsen 2021.

En anden markant ændring af skoven består i genetableringen af flere våde områder i skoven. I årene frem mod 1990 var kun 3 % af skovens areal vådområder. I 2020 var arealets andel af det samlede skovareal øget til 10 %, og andelen forventes yderligere forøget. Til sammenligning kan nævnes, at vådområder dækkede ca. 25 % af skovens areal i 1857⁵. Det forøgede areal med søer og moser mv. er til fordel for en række af skovens fugle, og bidrager herudover generelt til at skabe større dynamik i skovnaturen. Genetableringen af vådområder er dog påvirket af, at grundvandsstanden i skoven er faldet med 5 til 10 meter over de sidste 100 år, hvilket medfører et større nedslivningspotentiale end i tidligere tider, der vanskeliggør genetableringen af de våde områder⁶.

Endelig søges der etableret flere og større lysåbne områder i skoven, hvilket ligeledes er til gavn for bl.a. en række fuglearter. De lysåbne arealer er dog udfordret af en hastig tilgroning med navnlig birk og ørnebregne, som det hidtil har været umuligt at holde nede ved hjælp af indhegninger med udsatte heste og køer samt periodiske maskinelle rydninger og fræsninger af arealerne.

Grib Skov er en publikumsmæssig populær skov, der benyttes af borgerne fra de omkringliggende byer – i syd Hillerød, Gadevang og Nødebo og mod nord Græsted, Helsingør og Esbønderup. Men skoven tiltrækker – som Sjællands største skovområde – også mange besøgende fra hele hovedstadsområdet. Benyttelsen omfatter bl.a. orienteringsløb, ridning, hundeslæde- og mountainbikekørsel samt diverse natur- og oplevelsesture. Der afvikles årligt ca. 250 anmeldte aktiviteter af forskellig art med omkring 25.000 deltagere i Gribskov-komplekset⁷.

Et af de mange ensartede fræsede områder, nov. 2025, Grib Skov. Foto: Per Ekberg

⁵ Naturstyrelsen 2021.

⁶ Rune, F. 2009: Gribskov. – Forlaget Esrum Sø.

⁷ Naturstyrelsen: Driftsplan Gribskov. – Naturstyrelsen Nordsjælland (online; senest besøgt 12. oktober 2025).

Forstyrrelser som følge af skovning

I ynglesæsonen 2025 blev der gennemført de mest omfattende og intensive skovningsaktiviteter i mange år. Aktiviteterne foregik i store dele af i Grib Skov med den største tyngde inden for det kommende naturnationalparkområde. Der var for det første tale om renafdrifter (rydning) af dels rødgran dels ikke-hjemmehørende træarter som rødeg og douglasgran. For det andet om tyndinger i diverse trækulturer. Disse arbejder foregik gennem hele vinteren og foråret 2025 og langt ind i maj måned – bortset fra i det kommende naturnationalparkområde, hvor aktiviteterne stoppede 1. april.

Skovningsaktiviteterne blev gennemført på en måde, der ikke tog nødvendigt hensyn til fuglenes ynglelokaliteter, herunder bl.a. til redetræer, der var indrapporteret til Naturstyrelsen. Der blev således skovet helt tæt på ynglende Duehøg og Musvåge, der herefter opgav yngleforsøgene. Ligeledes blev rødgrankulturer med redesteder til Svaleklire ryddet, og der blev efterfølgende ikke registreret ynglende Svaleklire i disse ellers sikre yngleterritorier. Desuden påvirkede skovningen ynglesuccessen hos Sortspætte, så kun tre ud af otte par fik unger på vingerne. Endelig blev flere ryddede områder efterfølgende fræset, hvorved alt plante- og trævækst blev knust. Dette medførte, at Rødrygget Tornskade ikke yngede i disse områder. Blandt de områder, der blev fræset, var også nogle af de mest oplagte ynglelokaliteter for Hedelærke, hvilket kan have været en medvirkende årsag til, at der ikke blev registreret nogen ynglende Hedelærke i Gribskov i 2025.

Naturstyrelsen har for så vidt angår skovning i ynglesæsonen på et møde med DOF Nordsjælland i juni 2025 oplyst, at ophør med "sommerskovning" er ikke muligt, da mange arealer skal skoves, og at nåletræ også fremover vil blive fældet hele året. Dog vil styrelsen afslutte skovningsaktiviteter den 1. april i de 20 % af skoven, der udgør den kommende naturnationalpark⁸.

Udover skovningsaktiviteterne blev der i efteråret 2024 igangsat en række omfattende og forstyrrende arbejder med rydninger og fræsninger samt udlægning af større mængder stabilgrus som led i etablering af de 22 km hegn med tilhørende vej til fremtidigt tilsyn og vedligehold samt de nye større parkeringspladser til naturnationalparken.

Vinteren 2024 – 2025 og foråret 2025 var således karakteriseret ved omfattende forstyrrelser fra skovning mv. over store dele af skoven både forud for ynglesæsonen 2025 og i selve ynglesæsonen, hvilket først og fremmest påvirkede fuglenes vilkår i yngletiden, men herudover også standfuglenes fourageringsmuligheder forud for ynglesæsonen.

Forstyrrelser som følge af publikumsaktiviteter

Grib Skov er som nævnt kendetegnet ved, at den benyttes af mange mennesker til såvel organiserede som uorganiserede friluftaktiviteter. Det er skoven også blevet i ynglesæsonen 2025, hvor publikumsantallet umiddelbart vurderet var på samme høje niveau som i de seneste år. De mange skovbrugere medfører i sig selv uundgåeligt et pres på naturen⁹.

Derfor er det vigtigt, at de eksisterende vilkår og rammer for benyttelse af skoven, der følger af naturbeskyttelseslovgivningen, bliver fulgt af skovens brugere, så den negative påvirkning af natur og dyreliv begrænses. Det var imidlertid vores observation, at der også i ynglesæsonen 2025 var

⁸ Naturstyrelsen 2025: Dialogmøde 12.06.25. - https://naturstyrelsen.dk/media/r12m14vn/dof-dialogmøde_12062025.pdf

⁹ For en nærmere beskrivelse af forstyrrelsernes karakter og betydning se fx Ekberg, P., H. Højgaard & L. Ekberg 2023: Grib Skov - Ynglefugle 2023. – Dansk Ornitologisk Forening, Publikationsbasen.

mange, der ikke overholdt de gældende regler for benyttelse af skoven. Omfanget heraf svarede til niveauet i de senere år og vedrørte dels kørsel på ikke-autoriserede og dermed ulovlige MTB-spor, dels etablering af bål- og lejrpladser uden for de officielle pladser, som Naturstyrelsen har etableret, og dels luftning af hunde uden snor. Konsekvenserne heraf er, at det er blevet stadigt mere vanskeligt for fuglene at finde uforstyrrede redeområder og/eller fourageringsområder. Det skal hertil bemærkes, at mellem 25 og 30 fuglearter yngler direkte på jorden eller tæt ved jorden, hvilket gør det problematisk, at der er færdsel af både hunde og mennesker udenfor stierne i yngletiden.

Endvidere har Naturstyrelsen gennem de senere år etableret et stort antal bålpladser og overnatningssteder, herunder navnlig et stadigt stigende antal shelters, i skoven. I alt er der 22 bålpladser, heraf 8 med bålhuse, og 23 overnatningspladser, herunder mindre shelters, teltpadser og 5 store lejrpladser¹⁰. Det er populære faciliteter, der ikke mindst i weekenderne og i sommerhalvåret er fuldt benyttede. Disse faciliteter bidrager til at øge publikumsantallet i dagens ydre timer og om natten. Effekten heraf er en udbredelse af de menneskelige forstyrrelser til hele døgnet.

Naturstyrelsen synes at være opmærksom på disse faciliteters forstyrrende effekt på dyrelivet, idet styrelsen – på nær en enkelt stor lejrplads – har friholdt det kommende nationalparkområde for sådanne faciliteter. Omvendt har Naturstyrelsen for så vidt angår dette område bl.a. etableret yderligere tre store parkeringspladser og et stort antal bænke mv. for at understøtte den øgede besøgsaktivitet, der forventes i nationalparken.

Udover de nævnte uorganiserede aktiviteter godkendte Naturstyrelsen i ynglesæsonen 2025 afholdelsen af flere større organiserede aktiviteter i skoven. Som led i registreringen af ynglefugle bemærkede vi følgende større arrangementer i Grib Skov:

- 4. april (senest) – 8. juni 2025: FIF Hillerød Orientering havde opstillet faste o-løbsposter til Frit Løb.
- 20. april 2025: Endurance Riders Denmark gennemførte hesteløb for distanceryttere.
- 27. april 2025: Orienteringsklubben OK 73 gennemførte o-løbet SM Lang med 241 deltagere.
- 11. maj 2025: Dirty Sunday – Gravelbikeløb på 82 eller 132 km. i Grib Skov og omegn med 424 registrerede.
- 19. maj – 10. august 2025: FIF Hillerød Orientering havde opstillet faste o-løbsposter til Frit Løb.
- 29. maj (senest) – 7. juni 2025: FIF Hillerød Orientering havde opstillet faste o-løbsposter til Frit Løb.
- 7. – 9. juni 2025: FIF Hillerød Orientering afholdt tre dages orienteringsløb i Grib Skov i pinsen med ca. 250 deltagere, der havde mulighed for at overnatte i telte på stævnepladsen og lave mad over bål.

For en god ordens skyld skal det afslutningsvist bemærkes, at vi er opmærksomme på, at vi principielt set også selv kan risikere at forstyrre i forbindelse med vores registreringer af ynglefuglene. Registreringerne tilrettelægges og gennemføres derfor, så denne risiko bliver mindst mulig, og dermed forhåbentligt opvejes af, at den viden vi indsamler og formidler om ynglefuglene er med til at beskytte dem i et større perspektiv.

¹⁰ Naturstyrelsen 2025: Grib Skov - Foldere for Grib Skov, Mårup, Esrum og Nødebo. – Naturstyrelsen (online; senest besøgt den 3 december 2025).

Resultat for året 2025

Nedenstående tal fra 2025 er lagt ind på DOFbasen under IBA-tællinger og bearbejdede ynglefugle for lokaliteten.

EU Natura 2000, Bilag 1 arter i 2025.

Plettet Rørvagtel: 0-0 yp. (0-0)

Ingen observationer af denne art i år. Medtages her, fordi det er en af udpegningsarterne.

I perioden fra 2004 til 2025 er Plettet Rørvagtel hørt synge på følgende lokaliteter:

April 2004: Stenholt Mølleeng

Juni 2005: Solbjerg Engsø

April 2008: Strødam Engsø

April 2011: Strødam Engsø

Fiskeørn: 3-3 yp. (2-2)

Vi var i 2025 meget optimistiske, da vi erfarede, at hele tre ynglepar kom tilbage til de eksisterende reder i området. Nedenfor er en beskrivelse af hændelsesforløbene for hvert enkelt par Fiskeørne.

Vandmosen, Grib Skov.

Vandmosen huser det ældste fiskeørneterritorie, det er dog ikke de samme Fiskeørne, som har beboet reden i alle årene. Der har været udskiftning både af hannen og hunnen, men der har uafbrudt været aktive Fiskeørne lige siden de begyndte at yngle i 2011. Derfor er det meget vigtigt, at området fortsat overvåges (der er fortsat webkamera) og holdes afspærret for publikum.

Fiskeørnene har i 2025 igen haft en rolig og uproblematisk ynglesæson. Alt er gået fuldstændig normalt, og der har ikke været nævneværdige menneskelige forstyrrelser efter Naturstyrelsen igen har forbudt færdsel i området og lavet en naturlig barriere i form af væltede træer, som ikke er så let at forcere.

Hannen ankom d. 28. marts, som er den tidligste ankomst, siden den begyndte at yngle i Grib Skov. Hunnen ankom først d. 10. april.

Der har heller ikke været så mange forstyrrelser af fremmede Fiskeørne, andre rovfugle og natugle.

Tre æg blev lagt hhv. 23., 26. og 29. april, og de klækkede alle tre hhv. 31. maj, 1. juni og 3. juni med en middelugetid på 38 dage til første æg klækkede.

Ungerne var udflyjne hhv. 22. juli, 23. juli og 24. juli, første unge efter 52 dages ungetid.

Pudsigt var det, at en fremmed fiskeørneunge pludselig holdt til i reden i et par dage uden, at den blev jaget på porten. Den blev accepteret af både de voksne Fiskeørne og ungerne. Den forsvandt dog efter et par dage.

Hunnen forlod redeområdet i midten af august, da kunne ungerne selv flyve med fisk fra reden efter modtagelsen.

Desværre havde en ung Duehøg fået smag for fiskeørneungerne, og d. 16. august, da de var alene hjemme på reden, kom Duehøgen i et lynangreb og fik slået den ene unge ud af reden og ned på jorden. Vi fandt den efterfølgende plukket under reden.

D. 20. august slog Duehøgen til igen og forsøgte sig med en anden unge, som måske har klaret sig. Vi kunne ikke finde den i området efterfølgende.

Så resultatet er, at 1 til 2 unger har klaret sig.

Efterfølgende var der kun sporadisk Fiskeørn at se på reden, og ved besøg i området d. 22. august var der intet at se til hverken unger eller voksne.

Ung Duehøg slår fiskeørneunge ud af reden i Vandmosen d. 16. august 2025. Skærmprent fra webkamera.

Buresø

Der var første gang fiskeørneaktivitet i området i 2020 i en af de topkapninger, Naturstyrelsen lavede til fiskeørne i 2019. Der har været Fiskeørne i reden stort set hvert år lige siden, men de har endnu ikke haft ynglesucces, selvom de har lagt æg og to gange også haft unger. Grunden til den manglende succes kender vi ikke, men mistanken falder på menneskelig forstyrrelse.

I år observeredes parret første gang d. 24. april, hvorefter de var stationære. Rugning blev påbegyndt mellem d. 8. og d. 17. maj, og de rugede i ca. 14 dage, hvorefter de opgav rugningen og kun sporadisk opholdt sig i området.

Et par blev observeret omkring en påbegyndt rede ikke langt derfra d. 20. juli, hvor de var territoriehævdende. Så parret fra Buresø har måske bygget en såkaldt frustrationsrede tæt på, hvor der også er nogenlunde uforstyrret.

Naturstyrelsen er kontaktet med henblik på afspærring for offentligheden begge steder til næste år, da begge steder er inden for den nye Naturnationalpark.

Strødam reservatet

Strødam reservatet er et område inden for Natura 2000 Grib Skov. Området er lukket for offentlighed, men reden kan ses fra Pøleåstien (en offentlig sti på den anden side af Strødam Eng sø), hvor der er ca. 850 m ind til reden, og der er træer hele vejen rundt, som besværliggør observationer i selve redeområdet. Derfor er der ikke så præcise data for denne rede.

Hannen ankom til reden d. 12. april, og da han kom, var reden dagligt okkuperet af to gamle Havørne, som formentlig brugte reden som udkigspost.

Der var herefter daglige kampe, som fiskeørnehannen vandt, men når han forlod området for at fiske, var Havørnene tilbage på reden.

Det var først efter hunnens ankomst d. 20. april, at det lykkedes dem i fællesskab at fordrive Havørnene fra reden, hvorefter alt så meget normalt ud.

De påbegyndte rugningen d. 4. maj og første æg klækkede d. 9. juni. Herefter var vi der flere gange, men hver gang kunne der kun ses en enkelt unge over redekanten. Der kan dog sagtens have været flere unger, som lå i den dybe rede, som kun kunne observeres på ca. 850 meters afstand.

Ca. en uge før ungen skulle være flyvefærdig, besøgte vi reden, og her var den desværre forladt.

I mellemtiden observerede vi, at Fiskeørnene dagligt måtte jage Havørne, som trængte ind i området, væk. Ofte måtte de begge forlade reden for at følge Havørnene ud af området.

Så det kan jo være i den forbindelse, at nogen har set sit snit til at tage ungen/ungerne, mens der ikke var nogen til at passe på dem. Havørne er jo set samarbejde om den slags før, så det er en mulighed. Men Duehøg eller skovmår kan også være en mulighed.

I alt er 25 fiskeørneunger kommet på vingerne, siden de begyndte at yngle i Natura 2000 område Grib Skov i 2011.

Hvæpsevåge: 7-9 yp. (8-10)

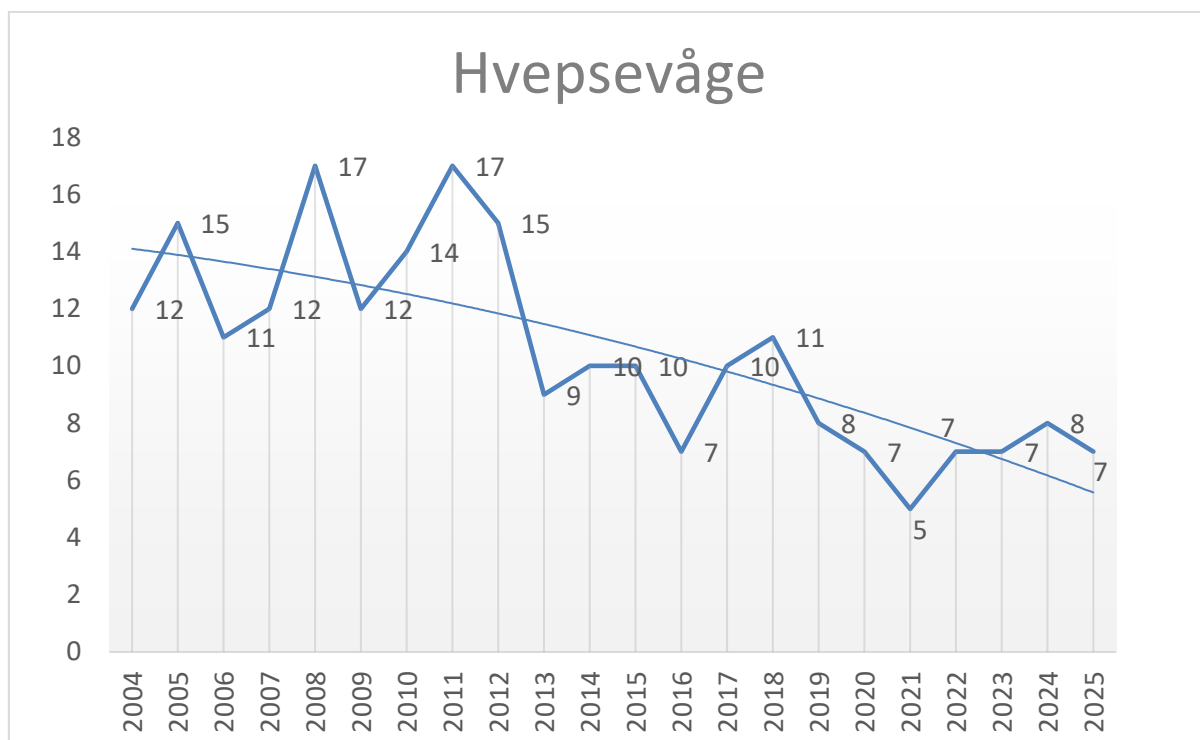
Alle tidligere kendte hvæpsevågereder samt øvrige rovfuglereder er blevet tjekket uden at konstatere, at nogle har været beboede med Hvæpsevåger i 2025. Ved tre reder blev der set tegn på beboelse, men de var opgivet.

Det står i skarp kontrast til 2024, hvor samtlige 8 par blev fundet og med unger i de fleste af rederne.

Der er dog konstateret 7 par, som blev set regelmæssigt og i territorieflugt rundt om i skoven gennem ynglesæsonen.

Det bekræfter endnu engang, at Hvæpsevågen er en af de sværeste og mest tidskrævende arter at konstatere som ynglefugl i vores skove, og derfor er det også meget svært at opgøre bestandene i såvel Danmark som i landene nord for os og dermed vurdere, om arten går frem eller tilbage.

Fra 2004 og frem til 2012 lå bestanden mellem 11-17 par, som giver et gennemsnit på 13,9 par. Fra 2013-2025 var bestanden faldet til et gennemsnit på 8,15 par. De sidste 5 år har bestanden tilsyneladende stabiliseret sig, men på et lavere niveau med et gennemsnit på 6,8 par, se fig. 2.

Figur 2. Bestandsudvikling hos Hvepsevåge 2004-2025

Rørhøg: 0-1 yp. (0-1)

Et muligt ynglepar ved Harager Hegn. Derudover er enkelte fugle set på et par lokaliteter indenfor området. Men der er ikke set et par, som har gjort yngleforsøg i hele det store område.

Havørn: 1-1 yp. (1-1)

Et havørnepar har ynglet siden 2015 i Søskoven ved Krakadal søen. Men der har to gange været omfattende skovning først på østsiden af reden, hvilket blev stoppet inden de kom for tæt på reden. Denne fældning fik derfor ikke konsekvenser for Havørnenes ynglesucces. De ynglede ikke i området i 2024 og heller ikke i 2025, hvor Naturstyrelsen nu har fældet på sydsiden af reden helt ind til 70 m fra selve reden. Vi må derfor konstatere, at der nok ikke kan yngle Havørn i dette område igen.

Et par i den nordlige del af skoven har fået en unge på vingerne.

I den sydlige del af Grib Skov forsøger et par stadigvæk at finde et egnet sted at yngle, men det er efter 3 år endnu ikke lykkedes for parret at finde et ynglested.

Rød Glente: 1-2 yp. (1-1)

I år er det kun lykkedes at finde et par Rød Glente i skoven. I 2022 ynglede der fem par i skoven. Der er dog i det nordvestlige Grib Skov fundet to par umiddelbart udenfor skoven i nogle mindre private skovpartier.

Det er lidt tankevækkende, at Rød Glente er gået så meget tilbage i Grib Skov, når den i resten af Nordsjælland og i det øvrige Danmark er i markant fremgang.

*Rødgranstubbene er yderst vigtige fourageringssteder for sortspætterne og bør derfor forblive efter fældning.
Foto: Per Ekberg*

Sortspætte: 8-8 yp. (7-9)

Der blev i 2025 fundet otte sikre ynglepar, hvilket er et par mere end i 2024, se fig. 3. For alle otte pars vedkommende blev reden fundet og yngleforløbet fulgt. For to af parrene gjaldt, at de opgav deres første rede og udmejslede en ny. Desuden blev der observeret en enlig han, der var territoriehævdende og som udmejslede en rede, men hvor der ikke blev set en hun eller yngleaktivitet i øvrigt. Endelig blev der tidligt i ynglesæsonen observeret en enlig hun, der var territoriehævdende, men i øvrigt ikke udviste yngleadfærd. Med hensyn til valg af redetræer ynglede alle otte par i bøgetræer, heraf fire par i døde bøge. Alle par udmejslede nye reder. Et par dog ved at færdiggøre et tidligere påbegyndt redehul.

Alene tre ud af de otte par havde ynglesucces og fik minimum syv unger, heraf fire hanner og en hun, på vingerne. Det første kuld fløj ud den 19. maj, mens det sidste kuld forlod reden den 29. maj. Mediandatoen for start på æglægningen var i år den 8. april, hvilket omtrent svarede til startdatoen i de foregående år.

For de resterende fem par mislykkedes yngleforsøget. Det vil sige, at 62 % af yngleparrene ikke fik ynglesucces. I 2019 var det tilsvarende tal 20 %. I 2020 25 %, i 2021 42 %, i 2022 33 %, i 2023 40 % og i 2024 71 %. Der ses således en tendens til, at andelen af mislykkede yngleforsøg har været stigende i denne syvårsperiode, og at andelen af mislykkede yngleforsøg i 2024 og 2025 var exceptionel høj. Dette kombineret med faldet i antallet af ynglepar, der ellers var på vej tilbage til det tidligere stabile niveau på 10 ynglepar, giver – på trods af den lille fremgang i 2025 set i forhold til 2024 – fortsat anledning til bekymring for populationen. Ikke mindst da en tilsvarende udvikling

blev observeret i andre sortspættepopulationer i Nordsjælland i 2025¹¹. Hvis denne udvikling ikke vender i de kommende ynglesæsoner, må situationen for sortspættepopulationen i Nordsjælland betegnes som kritisk. Sortspætten er på den danske rødliste opført som VU, hvilket betyder, at den er sårbar, og at der er en stor risiko for, at den vil uddø i vild tilstand på længere sigt. Det er derfor ikke kun et problem i Nordsjælland, så det må give stof til eftertanke i forhold til, hvad der kan gøres for at vende udviklingen.

Med hensyn til årsagerne til den ringe ynglesucces i 2025 kan der peges på en række observationer i løbet af ynglesæsonen, der kan bidrage til en belysning heraf.

- Fra starten af efteråret 2024 og frem til medio juni 2025 blev der som ovenfor nævnt i store dele af Grib Skov gennemført omfattende skovningsarbejder – ikke mindst i rødgrankulturer, der er Sortspættens foretrukne fourageringsområder. Hertil kom anlæg af nye parkeringspladser og rydning og klargøring af areal til opsætning af hegnet om naturnationalparken mv. Der var således markant flere forstyrrelser – og i en længerevarende periode – end normalt.
- De tre par Sortspætter, der havde ynglesucces, ynglede alle tre i dele af skoven, hvor der ikke var omfattende skovning eller hegnsarbejde mv.
- Der blev ikke konstateret par, der i længere tid rugede på ubefrugtede æg.
- Der blev ikke konstateret problemer med allikepres.
- Der blev ikke konstateret tilfælde af prædation af reder i år, men det er naturligvis ingen garanti for, at det ikke skete. Sandsynligheden for prædation skal i øvrigt ses i lyset af, at de fem par, der ikke havde ynglesucces, allerede stoppede deres yngleforsøg omkring æglægningen. De blev ikke konstateret liggende fast på reden.
- Hulduerne er blevet talrige i Gribskov, men de velfungerende sortspættepar syntes at kunne håndtere dem. Hulduerne syntes i særlig grad at overtage reder, som Sortspætteparne havde forladt.
- Mere generelt har vi forud for ynglesæsonen 2025 observeret, at Sortspættens fourageringsområder i Gribskov tilsyneladende er blevet større gennem de senere år. Det kan indikere, at Sortspætten har fået vanskeligere ved at finde føde og derfor må flyve længere.

Vores observationer af yngleforløbene viste således, at der ikke var noget, der indikerede, at en række mulige årsager til manglende ynglesucces gjorde sig gældende. Det gjaldt som nævnt bl.a. allike- eller hulduepres, prædation og infertilitet. Tilbage står således som mulig årsag i særdeleshed de omtalte forstyrrelser.

Sortspætten er en standfugl, hvor parrene hele året lever inden for deres respektive territorier, der kan have varierende størrelse afhængigt af fourageringsmulighederne. I yngleperioden er Sortspætteparne dog afhængige af at kunne fouragere inden for op til ca. 1000 m fra reden.¹² De tre par, der havde ynglesucces, havde alle tre reder, der lå omkring 1000 meter eller mere fra de områder, hvor der blev gennemført omfattende skovhugst mv. De øvrige fem par forsøgte at yngle i dele af skoven, hvor der var under 1000 meter til skovningsrelaterede forstyrrelser. Afstanden fra disse pars redetræer til større hugstområder varierede fra 50 til 600 meter. Vi har på baggrund af disse iagttagelser undersøgt, om denne fordeling af ynglesucces var statistisk signifikant og dermed udtryk for, at skovhugsten havde en betydning for ynglesuccessen. De iagttagede yngleresultater

¹¹ Bo Thyge Johansen (2025): Status for sortspættebestanden 2025 i 12 skove i Nordsjælland. Netfugl.dk – senest set den 23. oktober 2025.

¹² Gorman, G 2011: The Black Woodpecker, A Monograph on *Dryocopus Martius*. – Lynx.

blev derfor sammenlignet med den forventede ynglesucces, hvis forstyrrelserne ingen betydning havde ($\chi^2=5$, $df=1$, $p=0,03$). Resultatet heraf viser, at der er tale om en sammenhæng mellem ynglesucces og forstyrrelserne, der må betragtes som statistisk signifikant, idet der kun er en risiko på 3 % for, at der ikke er en sådan sammenhæng, og at parrenes forskellige ynglesucces dermed var tilfældig.

Dette resultat understøttes af, at vi i 2021¹³ og 2022¹⁴, hvor der ligeledes blev gennemført omfattende skovhugst i ynglesæsonen, registrerede, at fire ud af de i alt seks sortspættepar, der ikke havde ynglesucces i 2021 og 2022, forsøgte at yngle inden for de områder af skoven, der var berørt af hugsten i ynglesæsonen, og at der i disse tilfælde ikke blev konstateret andre forklaringer på den manglende ynglesucces.

Det er i forbindelse med den påviste sammenhæng mellem skovhugst i yngletiden og manglende ynglesucces en central pointe, at forstyrrelserne ikke nødvendigvis skete i umiddelbar nærhed af redetræerne, men derimod inden for yngletidens fourageringsområde på op til ca. 1000 meter fra reden. Det er derfor ikke tilstrækkeligt at holde en afstand på fx 100 meter til redetræer, hvis den negative effekt af skovning på ynglesuccessen skal undgås. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at Sortspættens yngletid strækker sig fra ultimo februar til primo juni måned.

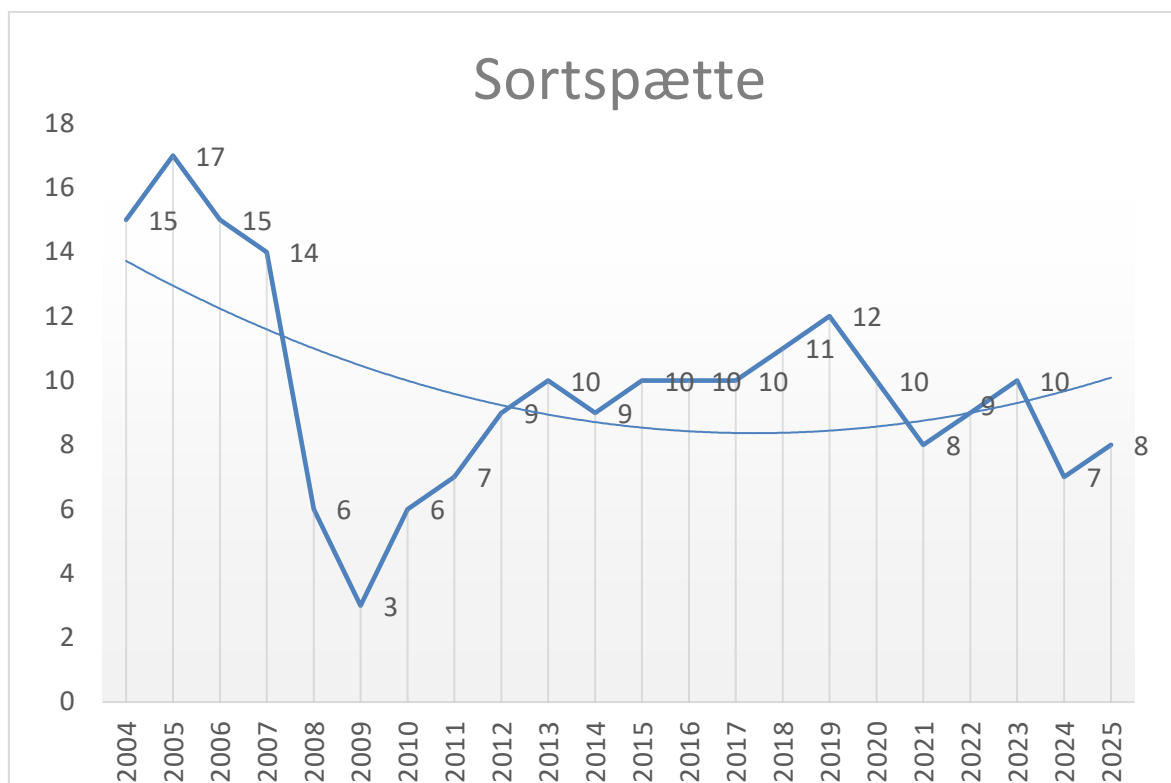
Et stop for skovning pr. 1. april i det kommende naturnationalparkområde er dermed ikke en tilstrækkelig beskyttende foranstaltning for parrene i denne femtedel af skoven og hjælper naturligvis slet ikke ynglepar i den resterende del af Grib Skov.

På baggrund af ovenstående er det vores vurdering, at den ringe ynglesucces i 2025 må ses i lyset af, at parrene formentligt var i dårlig kondition på grund af fourageringsvanskeligheder. Vanskeligheder, der skyldes de omfattende forstyrrelser fra skovning mv., der strakte sig fra efteråret 2024 og ind i yngleperioden, kombineret med den tilsyneladende reduktion i mængden af Sortspættens fødeemner, det er sket over de senere år. Fugle i dårlig kondition har det generelt med at droppe æglægningen i det pågældende år.

Der er sjældent kun en forklaring på fænomener i naturen, og der er formentligt en række forskellige faktorer, der har påvirket sortspættebestanden og dens ynglesucces, men for så vidt angår ynglesæsonen 2025 må forstyrrelserne fra skovning mv. betragtes som den væsentligste forklarende faktor.

¹³ Ekberg, P., H. Højgaard & L. Ekberg 2021: Grib Skov – Ynglefugle 2021. – Dansk Ornitologisk Forening, Publikationsbasen.

¹⁴ Ekberg, P., H. Højgaard & L. Ekberg 2022: Grib Skov – Ynglefugle 2022. – Dansk Ornitologisk Forening, Publikationsbasen.

Figur 3 Bestandsudvikling hos Sortspætte 2004-2025

Sortspættens fourageringspor i ældre stående død rødgrøn, som er meget vigtige for Sortspættens overlevelse. Grib Skov, juli 2024. Foto: Per Ekberg

Isfugl: 1-3 yp. (1-2)

Isfuglen har svært ved at etablere en fast bestand i Grib Skov-området. Igen i år blev et ynglepar registreret i skoven ved Strødam, som det eneste sikre ynglepar i 2025. Derudover var der to mulige ynglepar i den sydlige del af Esrum Sø og Grib Skov.

Rødrygget Tornskade: 94-97 yp. (95-98)

Den første tornskade, en han, blev registreret d. 30. april. Der er kun få april-fund af Rødrygget Tornskade fra Grib Skov. Den massive ankomst indtraf også i år ved månedsskiftet maj/juni. Bestanden af tornskader har siden 2020 været faldende, og er nu under gennemsnittet, som i perioden 2007-2025 har været på 102 par. Tornskadeparrene er ikke så stedfaste som tidligere. De flytter mere rundt i områderne, før de slår sig ned og yngler. På linje med de sidste år er antallet af udfløjne unger også faldende. Fødetilgangen synes ikke så stor som tidligere. I lighed med sidste år var der i 2025 færre større insekter samt færre mus, som også er en del af føden.

Men mere generelt er årsagerne til denne tilbagegang netop, som vi også beskrev det sidste år og kan gentages:

Vores observationer gennem årene viser, at tilgroningen af rydninger går stadig hurtigere, og at vegetationen bliver højere og tættere end tidligere, på grund af mere luftbåret kvælstof kombineret med mildere klima. Derudover er grundvandsstanden faldet med mere end 5 meter siden 1970'erne, hvilket på trods af lukkede dræn, gør de fugtige områder mere tørre, og dermed øges tilgroningen yderligere, hvilket er til ugunst for tornskaderne.

Nænsomt ryddet område med spredte lave stubbe (spisekammer til Sortspætte), høje stubbe til Rødrygget Tornskade og Vendehals og kvasbunker til tornskaden. Opvæksten holdes nede af ekstensiv helårsgræsning med få dyr. Grib Skov, 2025. Foto: Per Ekberg

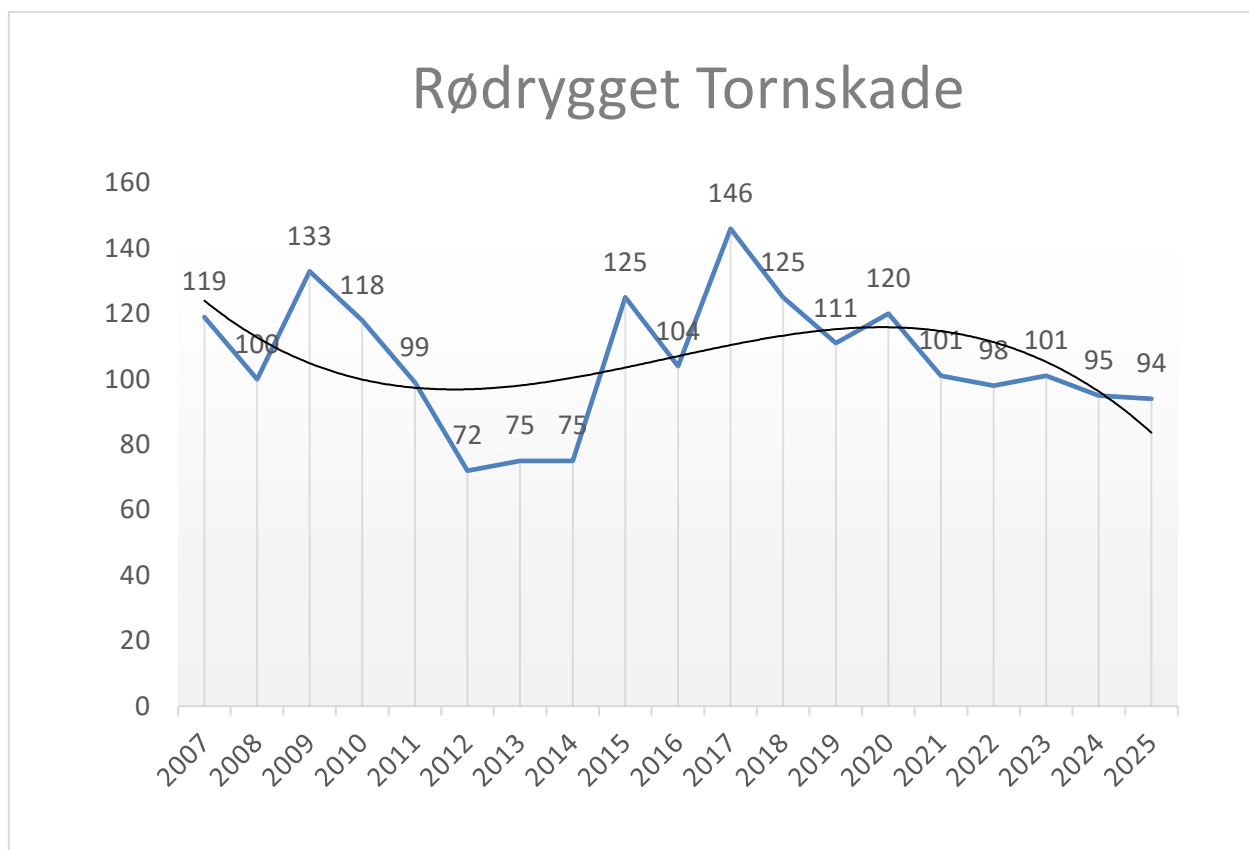
Der findes en del afgræssede områder i og udenfor skoven, men det synes ikke umiddelbart at gavne og øge bestanden af tornskader, som det ellers skulle være godt for. I langt de fleste områder er der sommergræsning med brug af hovedsageligt islandske heste. Det mest optimale for mangfoldigheden og hermed også tornskaden er ekstensiv helårsgræsning uden tilskudsfodring, og det praktiseres indtil videre kun få steder i Grib Skov-området.

Arten har i stedet i vidt omfang profiteret af de renafdrifter af nåletræsområder, som løbende er gennemført i Grib Skov. Med indførelsen af urørt skov ophører renafdrifter som følge af kommerciel hugst, og på sigt vil øvrige renafdrifter mv. også ophøre. Fremtiden for tornskaden tegner sig derfor noget usikker, medmindre tilgroningen af lysningerne bremses. En nænsom pleje, hvor der efterlades en passende mængde henholdsvis høje og lave stubbe samt samling af kvas i rækker/bunker med efterfølgende ekstensiv helårsgræsning i dele af skoven, kunne være en af måderne til at opnå dette og dermed fastholde den førhen enestående store og tætte bestand af tornskader. Sådanne tiltag er erfaringsmæssigt til stor gavn for tornskaden og har positiv virkning med det samme.

I 2025 er fræsning og knusning, hvor et tykt lag førne er efterladt tilbage, på større og mindre områder blevet et endnu mere almindeligt syn i Grib Skov. På disse områder er Rødrygget Tornskade indtil videre ikke registreret som ynglefugl, men tværtimod forsvundet fra.

*November 2025, Grib Skov. Et mere almindeligt syn i 2025. Området er 0-stillet og helt uden liv og variation.
Foto: Per Ekberg*

Figur 4 Bestandsudvikling hos Rødrygget Tornskade 2007-2025

Hedelærke: 0-0 yp. (0-1)

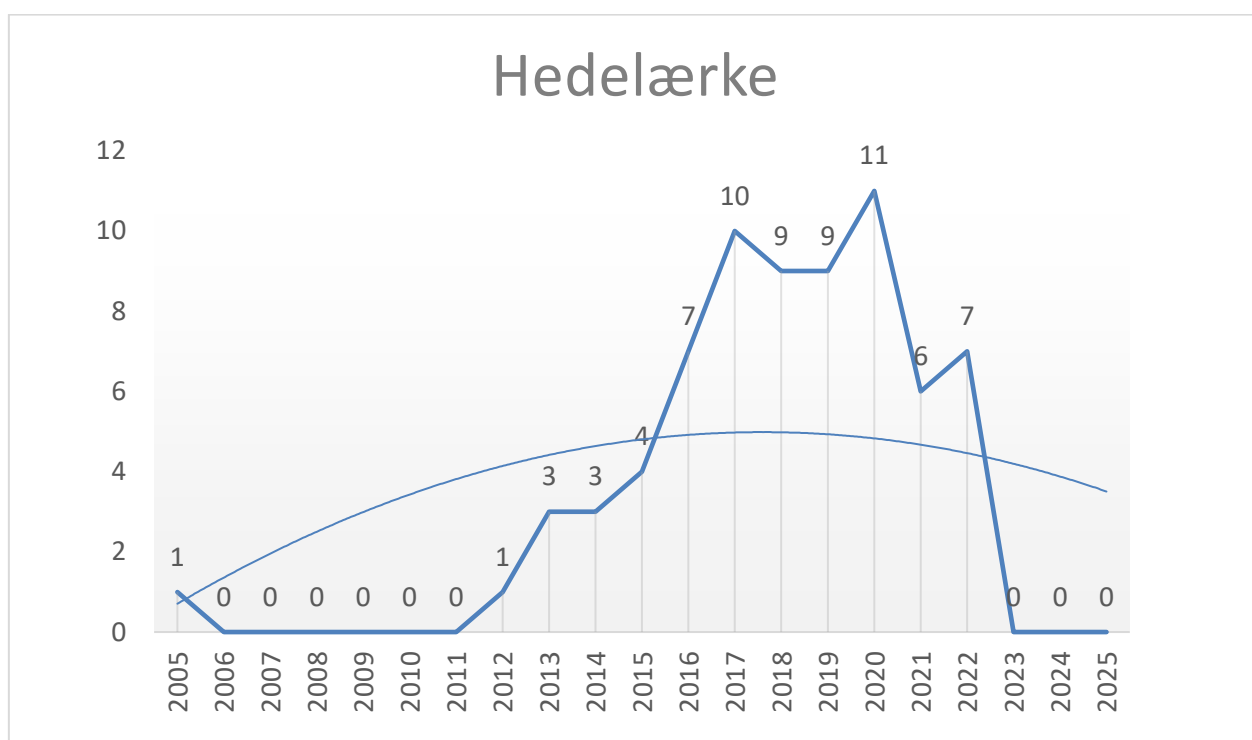
Hedelærken har været fast ynglefugl i skoven siden 2012 og toppede i 2020 med 11 par. Siden er det gået tilbage på grund af tilgroning af de tørre lysåbne områder med og uden afgræsning. De seneste tre år er totalfræsning på potentielle hedelærke-biotoper blevet praktiseret i flere og flere områder i skoven - ydermere i etableringsfasen og rugetiden. Dette er hverken til gavn for Hedelærke eller nogen andre arter, som yngler i rydninger. Siden 2023 har den ikke med sikkerhed ynglet i skoven, se fig. 5. Hedelærkens forsvinden fra Grib Skov står i skarp kontrast til den markante fremgang i det øvrige Danmark i de seneste år¹⁵.

Området omkring Sandskredssøen har været den største og bedste ynglelokalitet for arten, og det er også det sidste sted, den har været set og hørt. Både i 2023 og 2024 er Hedelærken set og hørt her tidligt på sæsonen i en kort periode for senere at være forsvundet. I 2025 er der ikke registreret Hedelærke her eller på andre steder i Grib Skov.

¹⁵ Dansk Ornitologisk Forening 2024: Fugleåret 2024, s. 121. – Dansk Orn. Foren.

Hedelærkens mangeårige yngle-biotop fræses op. 19. marts 2025 Grib Skov. Foto: Per Ekberg

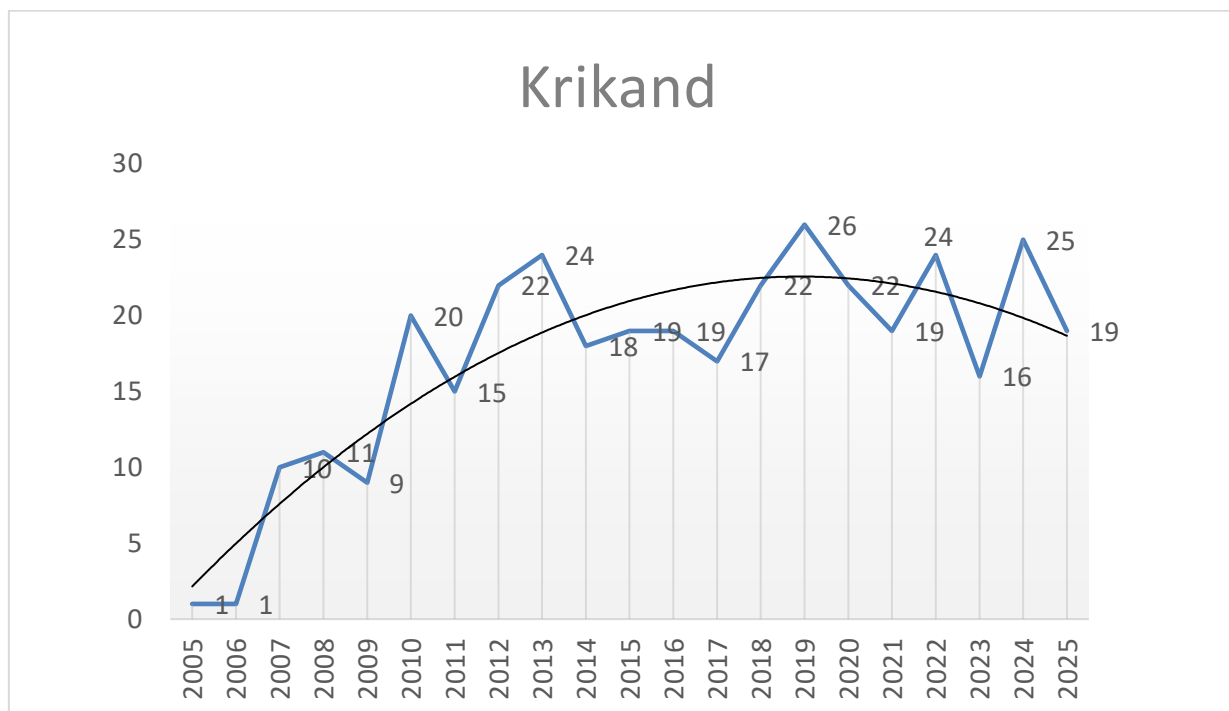

Figur 5 Bestandsudvikling hos Hedelærke 2005-2025

Fokusarter

Krikand: 19-24 yp. (25-35)

Bestanden har i år været vigende og en af de dårligste i de seneste 8 år. Det skyldes formentlig et tørt forår/sommer, hvor en del af mange nye og ældre vådområder har været tørre eller med meget lidt vand. Det ser ud til, at ynglesuccesen også har været ringe, da vi ikke har registreret så mange hunner med unger som tidligere set. Registreringsniveauet har været det samme som tidligere år.

Figur 6 Bestandsudvikling hos Krikand 2005-2025

Hvinand: 30-40 yp. (29-42)

Vi har nu i to år registreret Hvinand i Grib Skov-området, da den ikke mere bliver optalt i andet regi.

En del Hvinænder yngler i kasser, som stadig hænger flere steder i Natura 2000-området Grib Skov. En del yngler også i naturlige huller - ikke mindst i ældre sortspættehuller.

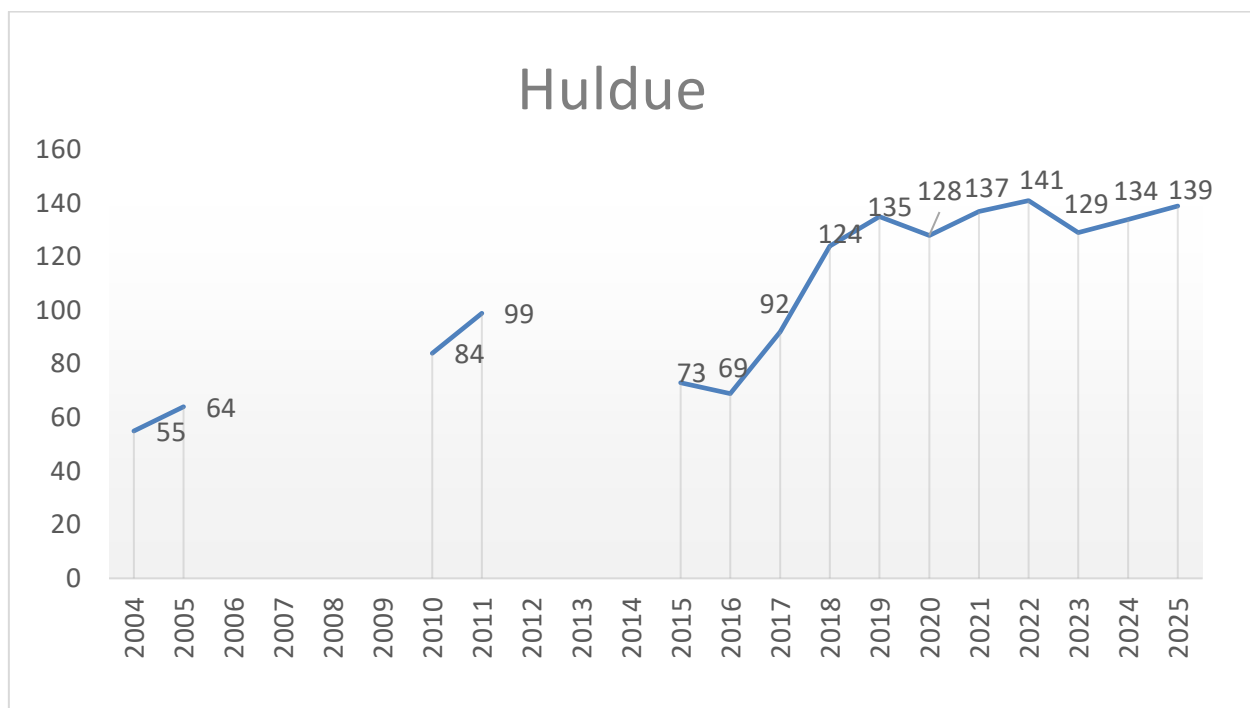
11 hunner med unger blev set langt fra opsatte kasser, og må derfor formodes at have ynglet i gamle sortspættehuller eller hulheder i gamle træer.

Huldue: 139-160 yp. (134-150)

Bestanden er stabil og stadig svag øgende, se fig. 7.

Den yngler i de ældre løvskovsområder spredt i stort set hele skoven, og især i områder med mange gamle sortspættehuller er bestanden tæt.

Hulduens yngleperiode er lang, og den får formentlig 2-4 kuld om året.

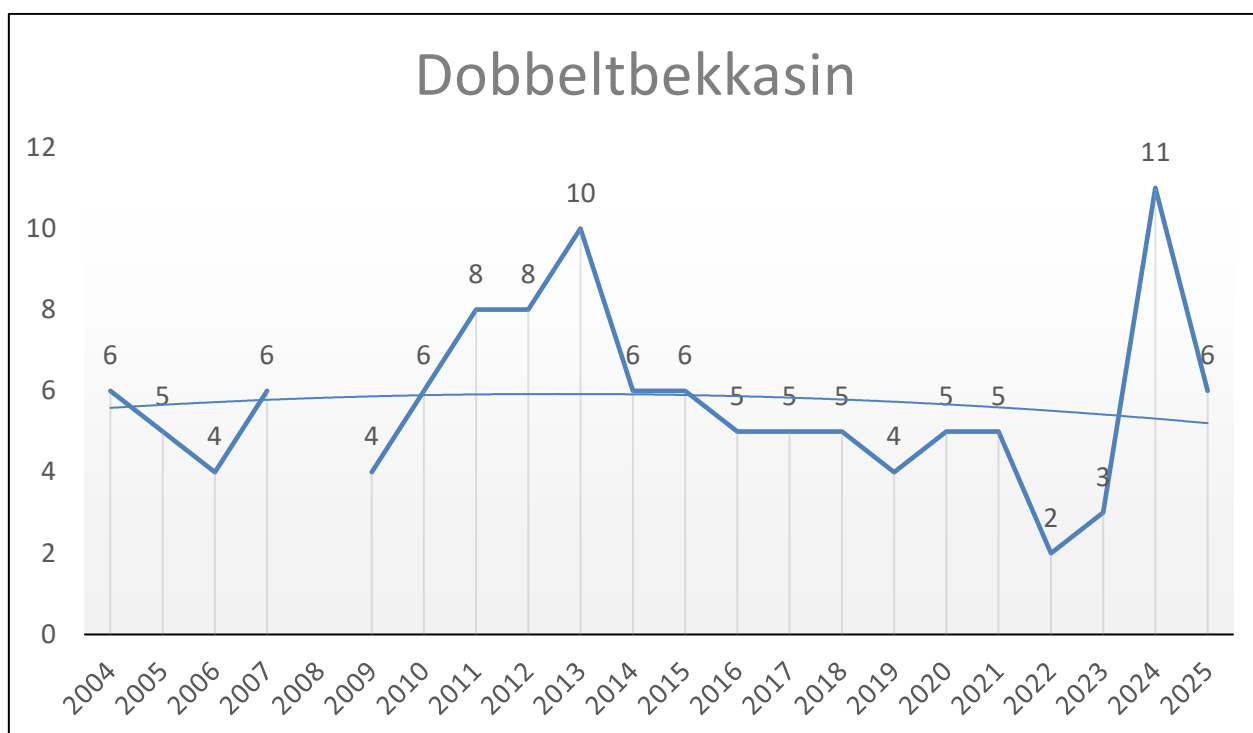
Figur 7 Bestandsudvikling for Huldue 2004-2025

Vibe: 10-14 yp. (13-16)

Viben er gået lidt tilbage i Grib skov i år. Med stadig færre par på hver lokalitet bliver det sværere for viberne at forsvare sig mod Gråkrage og Ravn og andre prædatorer og holde dem væk fra rederne. Den lille bestand af Viber inde i skoven er nu næsten forsvundet - nok mest på grund af for lidt vand og dermed hurtig tilgroning. Der er stadigvæk nogle få par ved Strødam og Solbjerg Engso.

Dobbeltbekkasin: 6-8 yp. (11-11)

I år er Dobbeltbekkasinen ikke registreret inde i skovens moser, nu er den kun registreret på de to gammelkendte lokaliteter Odderdamsenge og Stenholt Mølleeng, hvor der har været en bestand i mange år. Tilbagegangen inde i skoven skyldes formentlig nok et tørt år med dertil mere tilgroning af moserne.

Figur 8 Bestandsudvikling hos Dobbeltbekkasin 2004-2025

Svaleklire på yngleplads i fugtig tæt gammel nål og birkeområde, Grib Skov. Foto: Per Ekberg

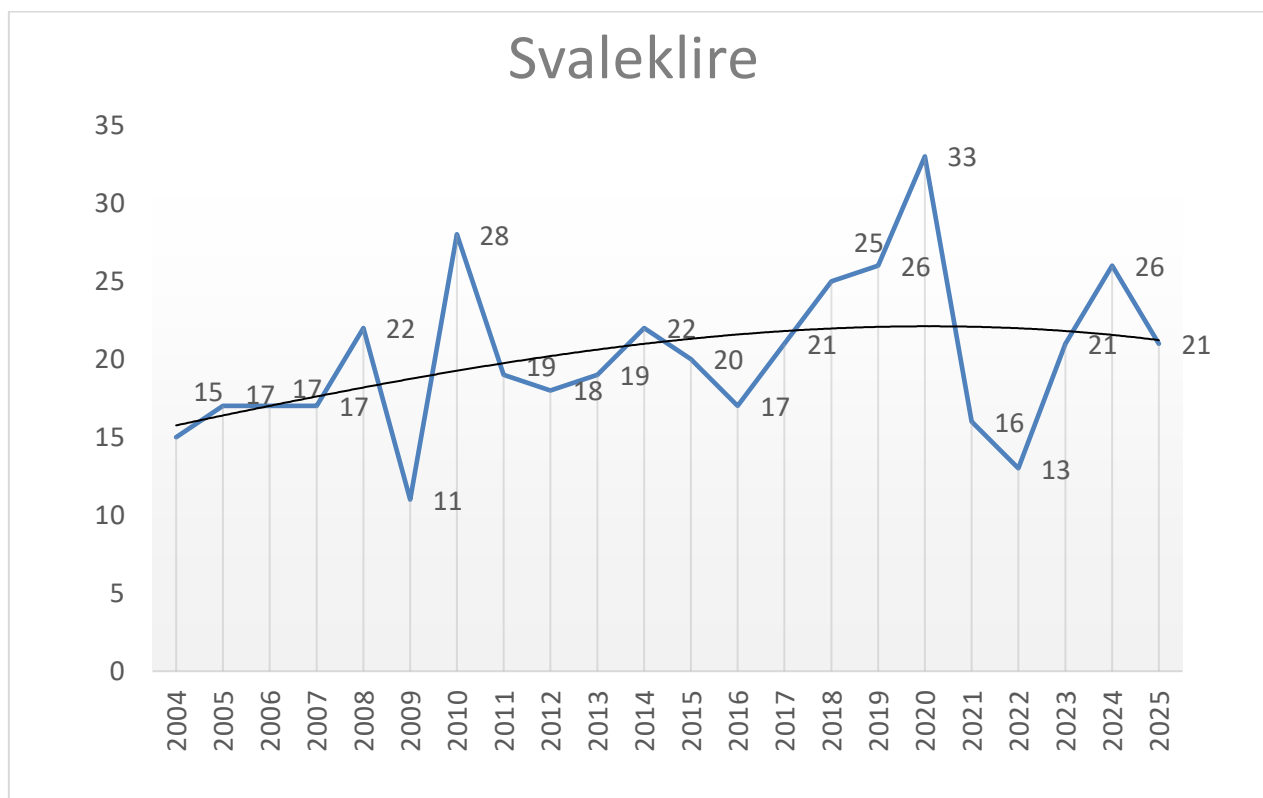
Svaleklire: 21-24 yp. (26-30)

Bestanden af Svaleklire blev i år lige omkring gennemsnittet fra 2004-2025, se fig. 9.

Det er tankevækkende at bestanden ikke øger i takt med mere vand i skoven. De våde områder er i følge Naturstyrelsen steget fra 3% i 1990 til 10% i 2020, og udgør nu formentlig endnu mere end 10%.

Det er stadigvæk i de gode "gammelkendte" fugtige områder, hvor der i mange år har været Svaleklire, og som opfylder denne skovvadfugls krav til yngleområde, at de yngler. Dog er der i de seneste år konstateret par med unger i flere af de ældste af de nyskabte vådområder. Det er stadig sådan, at i de nyetablerede vådområder, og især der, hvor der bliver ryddet og knust træer inden, der bliver lukket dræn, yngler Svalekliren ikke, eller der går i hvert fald mange år, før den eventuelt indtager området.

Svalekliren har også i år haft dårlig ynglesucces – bl.a. på grund af sommerskovning på redestedene i nåleskov og ved de fugtige områder, hvor ungerne fouragerer. Det er påfaldende, at på tre mangeårige sikre ynglebiotoper i Søskoven har Svalekliren været helt fraværende i år. Der har i disse områder været omfattende skovning i rødgranområder, hvor Svalekliren har sine ynglesteder. Generelt har det regnfattige forår nok også haft negativ indflydelse på ynglesuccesen.

Figur 9 Bestandsudvikling hos Svaleklire 2004-2025

Spurvehøg: 5-8 yp. (4-7)

Bestanden synes stabil, men på et lavere niveau end tidligere.

Det er stadig i skovkanterne omkring byerne, Hillerød, Nødebo, Kagerup og Gadevang, at Spurvehøgen slår sig ned og yngler, men den er også fundet ynglende enkelte steder inde i skoven.

Duehøg: 11-12 yp. (10-11)

I februar/marts og igen i juni/juli 2024 blev alle de tidligere 22 duehøgeterritorier i skoven meget omhyggeligt tjekket for succes. For første gang i mange år blev der i hele tre nye områder fundet ynglende Duehøg, hvoraf to af dem dog mislykkedes. Det ene mislykkedes på grund af rydning af rødgranområde klods op til reden, som ovenikøbet er på Pas-på-kort. Det andet nye par blev forstyrret af skovning og en opsat hochsitz (skydested) tæt på reden. I det tredje nye område fik Duehøgen succes.

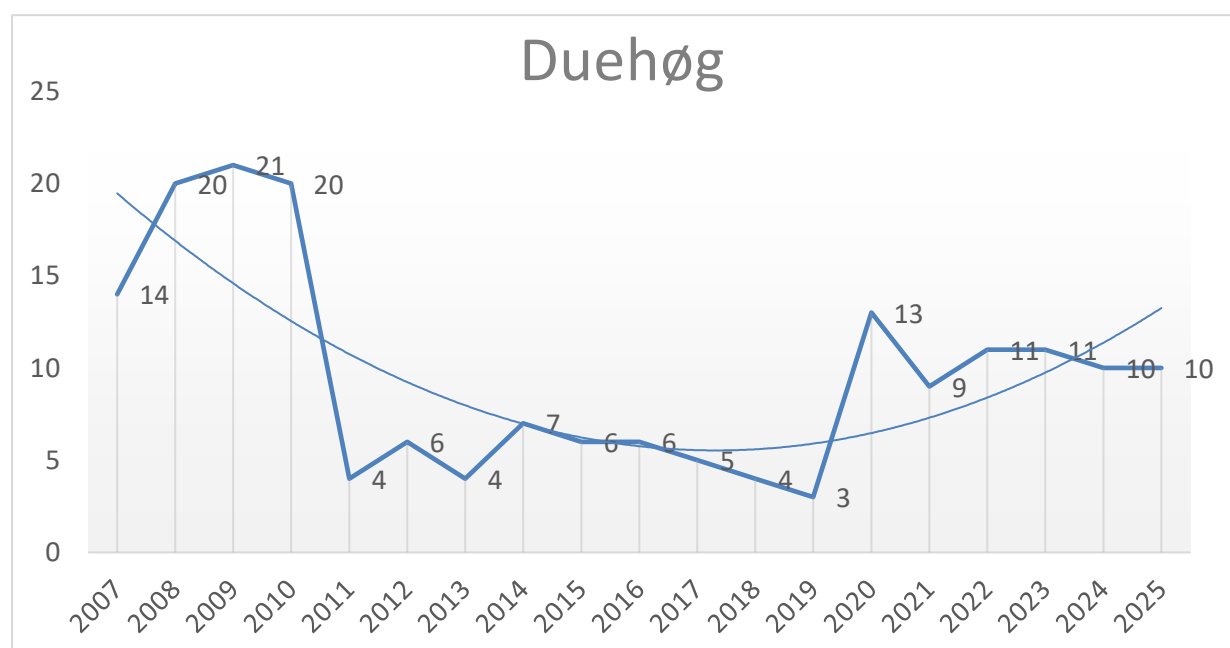
Det tredje par, som ikke fik succes, forsøgte at yngle i et område med megen publikumsforstyrrelse, som er øget gennem de senere år. I dette område er ynglen jævnligt mislykkedes. Selvom parret flyttede til et nyt redetræ, der dog stadig var i det samme område med forstyrrelser, mislykkedes det også i år.

Et fjerde par blev også forstyrret væk fra sidste års rede og flyttede 500 meter væk. Her fik parret succes og fik oveni købet 3 unger på vingerne. Først i august blev der også her skovet helt tæt på reden.

Trods disse tre mislykkedes forsøg blev ynglesuccesen bedre end i 2024.

Ved de otte succesfulde reder kom der min. 20 unger på vingerne.

Duehøgen, og i øvrigt andre rovfugle, flytter redested langt oftere end tidligere. Det gælder især for par i områder med meget og øget forstyrrelse, som skovning og øget publikum.

Figur 10 Bestandsudvikling hos Duehøg 2007-2025

Musvåge: 34-42 yp. (38-44)

Et år, hvor bestanden igen var noget under gennemsnittet, som er på 55 par, se fig. 11. En medvirkende årsag til årets lille ynglebestand med tilhørende dårlig ynglesucces har været, at musebestanden igen i år har været lav.

De tidligere kendte reder blev som vanligt tjekket for ynglefugle.

2 reder med 3 unger i hver rede.

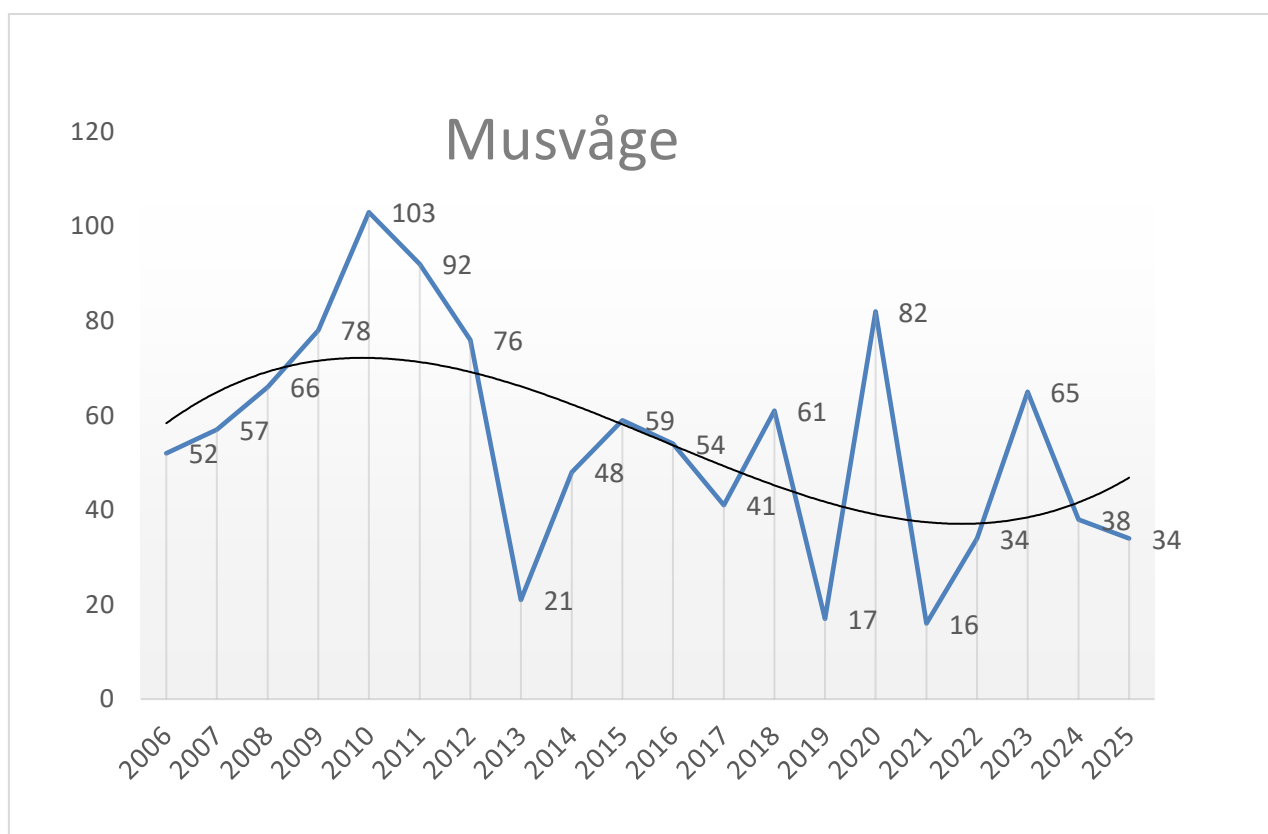
10 reder med 2 unger i hver rede.

13 reder med 1 unger i hver rede.

9 reder uden ynglesucces. Der var med sikkerhed to par, hvor forstyrrelsen skyldtes skovning i yngletiden. Ved de resterende syv par tydede det på, at øget publikumsforstyrrelse var årsagen.

I områder med højt publikumstryk, som fx Gadevangsskoven og området omkring Enghavehus-St. Gribso, hvor der tidligere var godt med rovfugle, er der nu næsten ingen ynglende Musvåger eller andre rovfugle tilbage, og her flytter de i øvrigt mere rundt og bygger oftere nye reder.

I områder, hvor der stort set ikke kommer publikum, er der eksempler på, at rovfuglene bruger samme rede i mange år og også får større ynglesucces. Det bedste eksempel er et musvågepar, som har ynglet i samme rede i et publikum-og skovningsfrit område siden 2004 og stadig i 2025 yngler i samme rede (nok ikke de samme fugle). De har stort set fået unger på vingerne hvert år.

Figur 11 Bestandsudvikling hos Musvåge 2006-2025

Vendehals: 1-2 yp. (3-7).

Antallet for ynglende Vendehals fortsætter tilbagegangen efter de to rekordår 2022 og 2023. I 2025 blev der således kun registreret ét sikkert par. Parret havde rede i en gammel stor flag-spætte-rede i en svækket birk, hvor de ynglede med succes. Mindst 6 unger blev observeret udflyjne i dagene 26. – 27. juni. Det er omtrent samme tidspunkt for udflyvning som i 2024. Derudover blev der en enkelt gang i april måned observeret syngende Vendehals på en anden lokalitet i skoven. På trods af gentagne observationer i området blev den ikke genfundet. Til gengæld blev

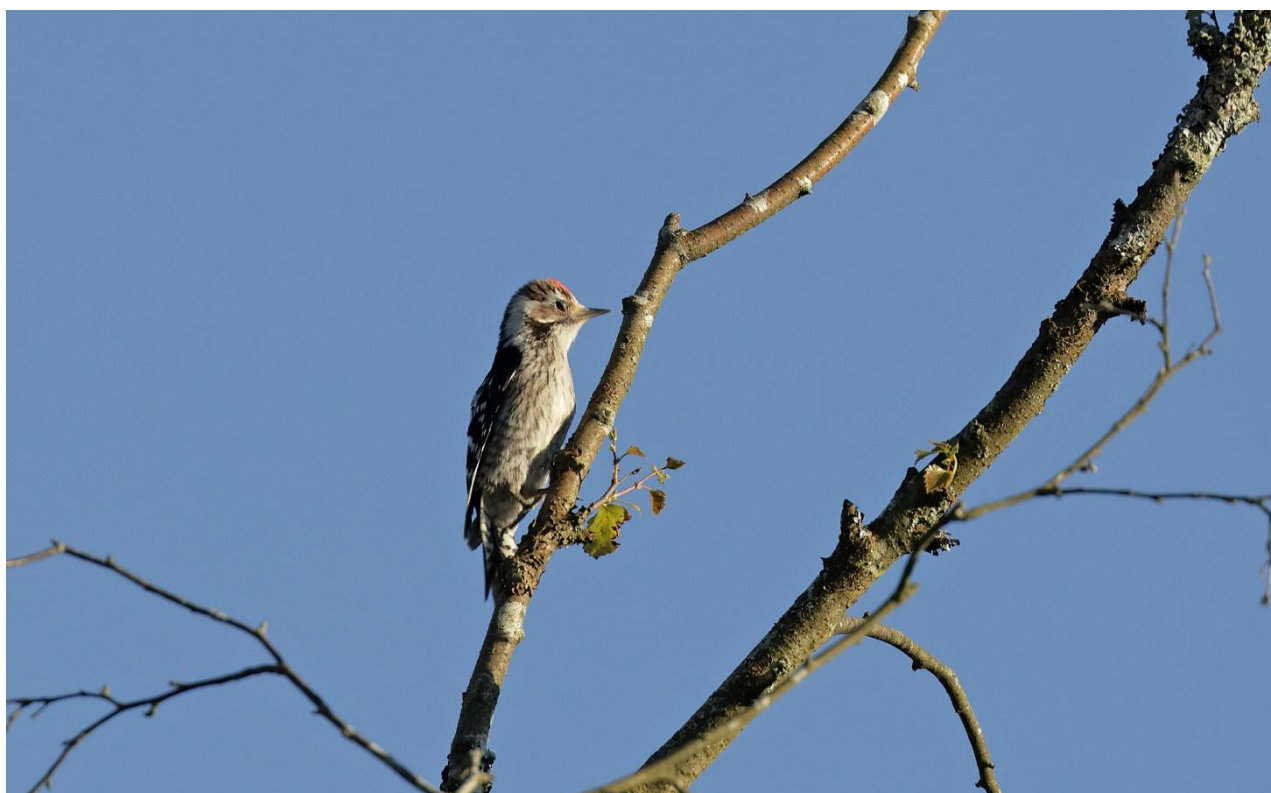
der knapt 2 kilometer fra lokaliteten observeret en Vende-hals i august måned. Det var ikke muligt at konstatere sikre eller sandsynlige tegn på yngleaktivitet, men observationerne kunne pege på et muligt ynglepar.

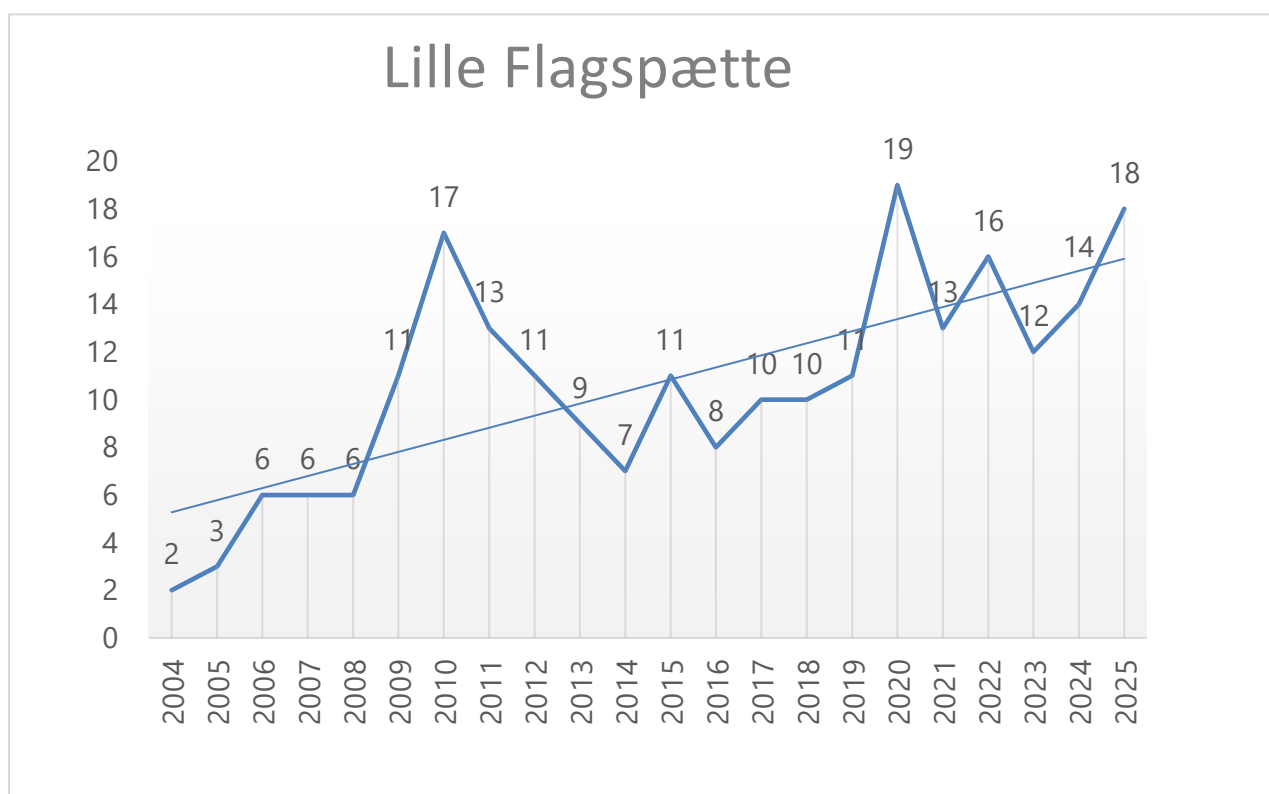
Vende-hals, Grib Skov 2025. Foto: Per Ekberg

Lille Flagspætte: 18-21 yp. (14-17)

I 2025 har der fra marts/april og også senere været usædvanlig mange iagttagelser af Lille Flagspætte fra stort set hele Grib Skov. Der har været omkring 60 iagttagelser i alt. Det er blevet til 18 sikre ynglepar, kun overgået af 19 par i 2020. Det er stadigvæk en meget tidskrævende og svær art at registrere med rede og ynglesucces. Få reder er fundet, men en del par med udflyjende unger er registreret i juni. I forhold til tidligere år har Lille flagspætte spredt sig til nye områder i skoven, og også nye habitater, som fx rødgran og birk på fugtig bund og derfor også mange stående døde træer af nævnte to træarter.

Lille Flagspætte 1k han fouragerer i birk. 1. juli 2025 Foto: Per Ekberg

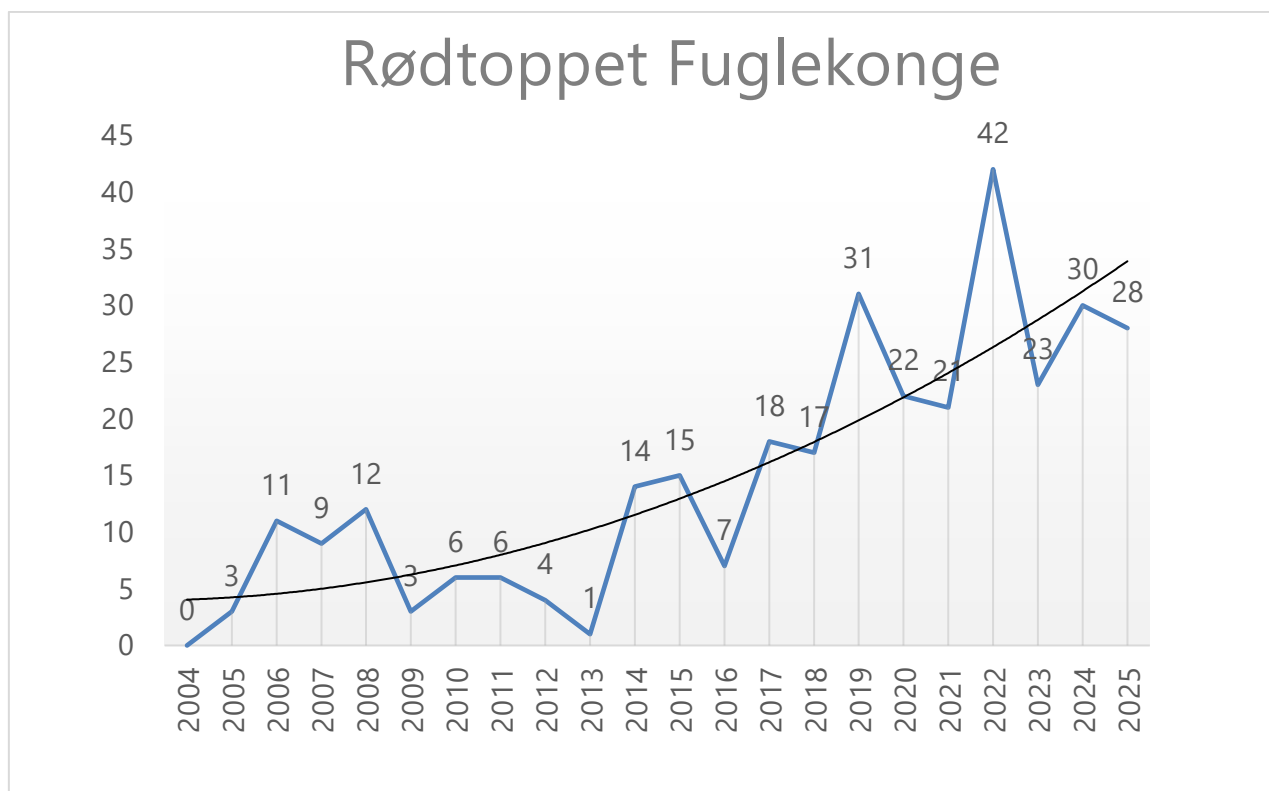

Figur 12 Bestandsudvikling hos Lille Flagspætte 2004-2025

Rødtoppet Fuglekonge: 28-35 yp. (30-34)

Der blev registreret i alt 35 syngende fugle, men kun 28 fugle er fundet som sikkert ynglende. De 28 fugle blev hørt syngende og/eller blev observeret flere gange på samme lokalitet. Herudover 7 Rødtoppet Fuglekonge kun set eller hørt en enkelt dag. De er derfor kun medtaget som mulige ynglepar.

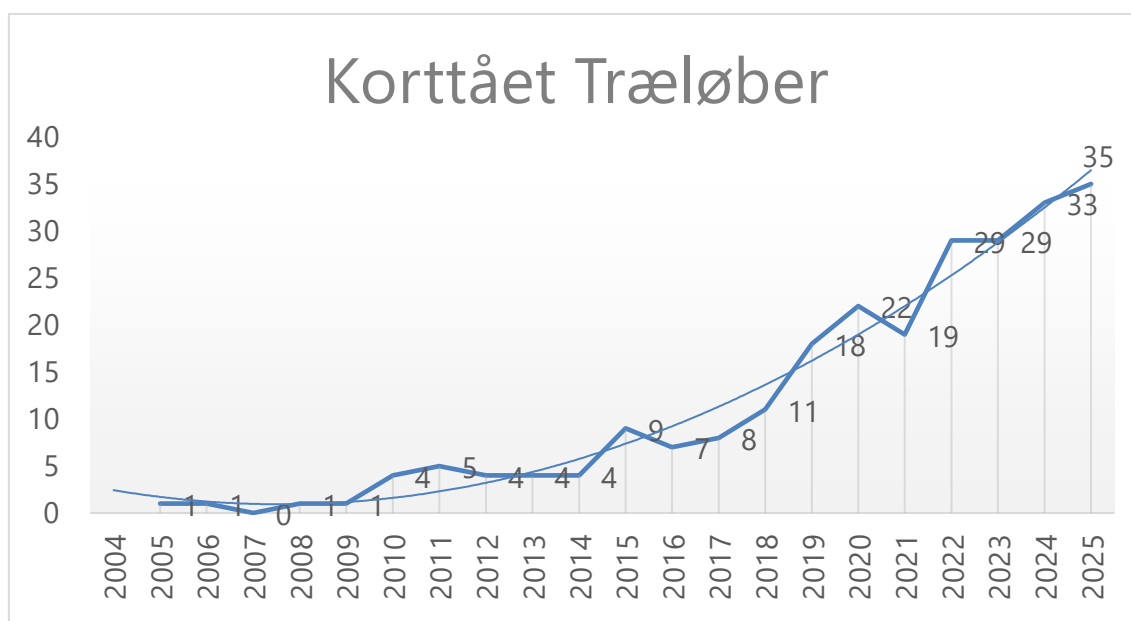
På 5 lokaliteter er der observeret par med udfløjne unger.

Figur 13 Bestandsudvikling hos Rødtoppet Fuglekonge 2004-2025

Korttået Træløber: 35-40 yp. (31-40)

I 2005 var det første gang, at Korttået Træløber med sikkerhed blev registreret som ynglefugl i Gribskovområdet. Frem til 2010 blev kun et par registreret. I dag yngler den nu spredt over hele skoven, men de fleste par findes stadig langs østsiden af Grib Skov ud mod Esrum Sø. Således findes den helt mod vest, helt mod syd og helt mod nord og med absolut færrest fugle i den næringsfattige midterste del af skoven. Det ser ikke ud til, at Korttået Træløber udkonkurrerer Træløber, da sidstnævnte stadig er udbredt i store dele af skoven. Det ser også ud til, at begge arter yngler side om side en del steder i skoven.

Figur 14 Bestandsudvikling hos Korttået Træløber 2004-2025

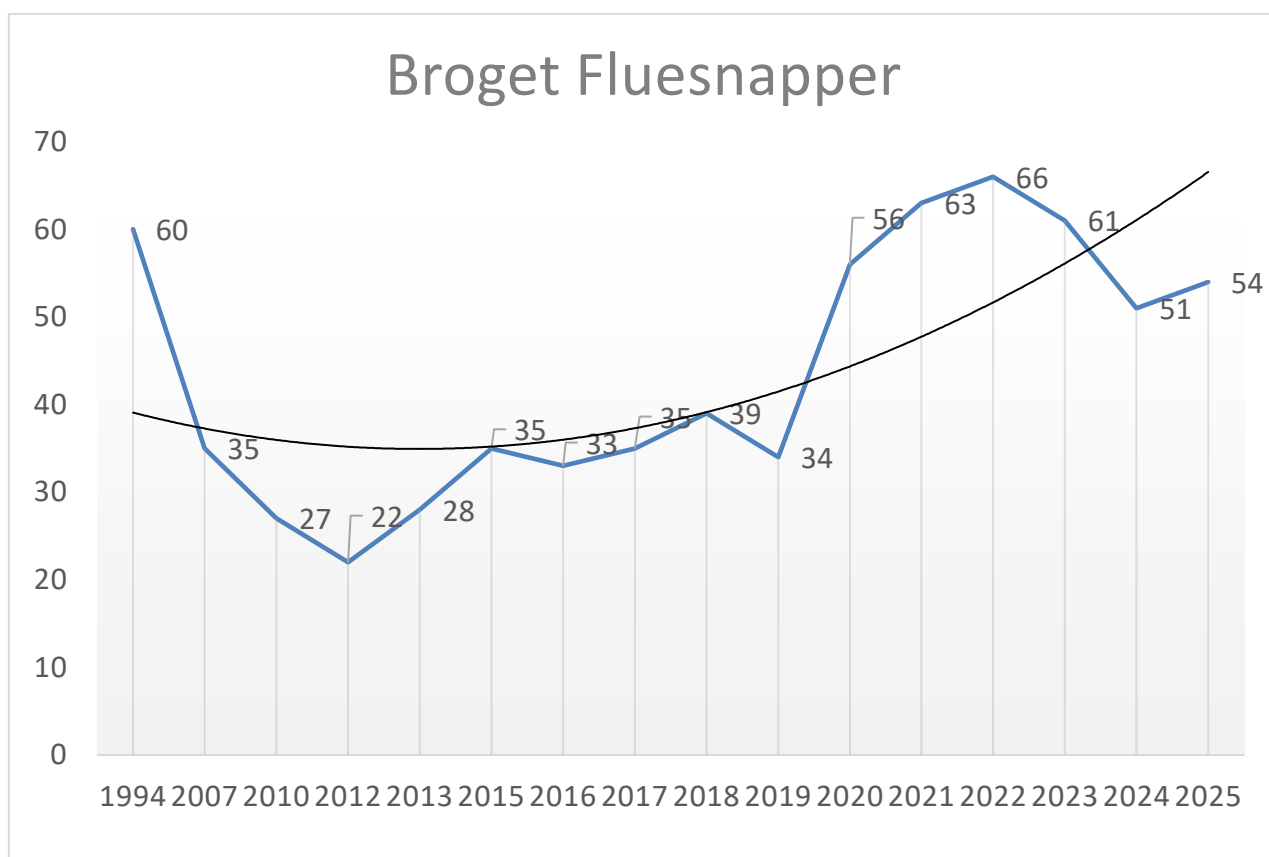
Broget Fluesnapper: 54-58 yp. (51-56)

En registrering fra 1994 på 60 par sammenholdt med de sidste seks år viser, at bestanden stort set er på samme niveau nu, bortset fra et markant fald fra 2007-2019, se fig.14.

Det foretrukne sted for ynglende fluesnappere er fugtige områder med elletræer og meget stående dødt ved, men den findes også i områder med rødgran med meget stående dødt ved med spættehuller. Ellers yngler den i opsatte redekasser i moseområder samt i lysåbne områder.

Broget Fluesnapper på sangpost i veteran eg, Grib Skov. Foto: Per Ekberg

Figur 15 Bestandsudvikling hos Broget Fluesnapper 1994-2025

Registreringer af andre udvalgte ynglefugle

Grågåås: 72-80 yp. (74-85)

De største ynglefremkomster findes stadigvæk i Strødam og Solbjerg Eng søer. I år er der i lighed med de senere år registreret grågæs ynglende højt til vejs i rovfuglereder spredt over stort set hele Grib Skov.

Derudover yngler de også spredt i skovens større og mindre moser.

Knarand: 12-16 yp. (15-18)

Bestanden er stabil. De fleste ynglefund er registreret i eng søerne, Strødam og Solbjerg og Stenholt Møllekrog, men den yngler også inde i skoven i flere af moserne.

Lille Lappedykker: 45-53 yp. (48-56)

Yngler mange steder i skovens våde områder og er nu stabil efter en stor fremgang i takt med flere vådområder.

Gråstrubet Lappedykker: 3-3 yp. (1-1)

Det er en art, som ikke yngler i området hvert år. I år ynglede de i den vestlige del af skoven.

Stor Flagspætte: 450-550 yp. (450-550)

For sjette år i træk er antallet af ynglende Stor Flagspætte blevet optalt i det samme tilfældigt udvalgte område af skoven på ca. 50 hektar. Der blev i 2025 observeret seks ynglepar i området, hvilket var en tilbagevenden til det typiske niveau efter en nedgang i 2024, hvor kun fire par blev registreret. Fem af de seks par ynglede i døde nåletræer, mens det sidste par ynglede i en svækket seljepil. Set over de seks år har 34 ud af 39 reder været i døde nåletræer (87 %), mens de sidste fem reder var i døde bøge (4) og seljepil (1). Stor Flagspætte er inden for optællingsområdet fortsat særligt knyttet til områderne med nåletræ og moser/vådområder, hvor den primært finder sine redetræer og den helt overvejende del af sin føde i vinterhalvåret. Ungerne i optællingsområdet fløj ud mellem den 26. maj og den 9. juni. Mediandatoen var 4. juni. Endelig var medianafstanden mellem rederne i 2025 på 246 meter, hvilket er omtrent den samme afstand, som blev målt mellem rederne i 2024 (247,5 meter).

Da optællingsområdet i modsætning til store dele af den øvrige skov ikke var berørt af større skovningsaktiviteter i yngleperioden, er det i år forbundet med større usikkerhed end ellers at benytte optællingsområdet som indikator for bestandsudviklingen i Grib Skov som helhed. Blandt andet i Grib Skov øst for Gillelejevejen blev der eksempelvis i april og maj renafdrejet (ryddet) store arealer med rødgran, hvilket kan have påvirket ynglebestanden og ynglesuccessen i disse områder negativt. Vi har imidlertid ikke registreringer, der kan be- eller afkræfte dette. Ud fra en samlet vurdering af udviklingen i optællingsområdet, observationer af ynglende Stor Flagspættes yngleområder, skønnes bestanden i hele skoven i 2025 - ligesom i 2024 - at være på omkring 450 - 550 ynglepar.

Ravn: 13-16 yp. (12-15)

Ravnen er en af de fuglearter, der har haft størst fremgang i Danmark i de senere år, og Grib Skov er ingen undtagelse. Den er blev fundet ynglende jævnt fordelt over hele skoven. Det ser nu ud til, at bestanden har stabiliseret sig i skoven, og at den måske har nået det maksimum, som skoven kan bære af ynglepar.

Gulbug: 15-18 yp. (26-30)

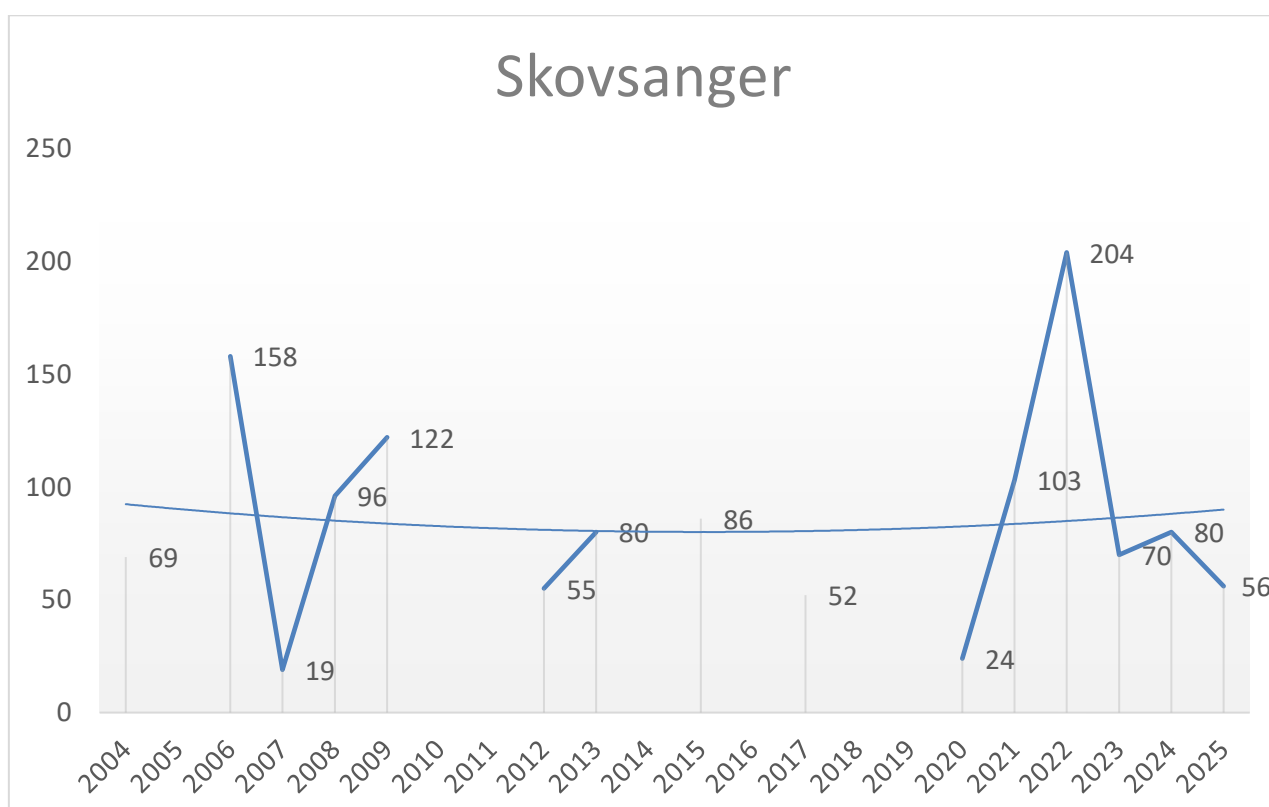
Fra tidligere at have været en meget fåtallig og uregelmæssig ynglefugl har Gulbug nu fundet en niche inde i skovlandskabet, men i år er den desværre gået markant tilbage uden, at biotoperne har ændret væsentlig karakter, dog er der ryddet en del birk og foretaget totalfræsninger i flere af dens yngleområder.

Gulbugens foretrukne biotop i Grib Skov er tæt birkeopvækst. Denne tætte birkeopvækst er der kommet meget mere af i skoven de senere år på de tidligere så fine tornskaderydninger. Det er de samme birkeområder, som også løvsangeren har fået stor succes i.

Skovsanger: 56-65 yp. (80-90)

Normal ankomst fra sidst i april til først i maj. Skovsangeren er den art, der varierer mest i antal fra år til år. Siden vi startede vores registreringer, har bestanden af Skovsanger således varieret i antal mellem 19-204 par, se fig. 16.

Da det ikke skyldes de helt store forandringer i skovbiotoperne, og da vores registreringsmetode har været den samme gennem alle årene, kan den store variation i antallet skyldes dårlige forhold og negative forandringer i overvintringsområdet og/eller under trækket.

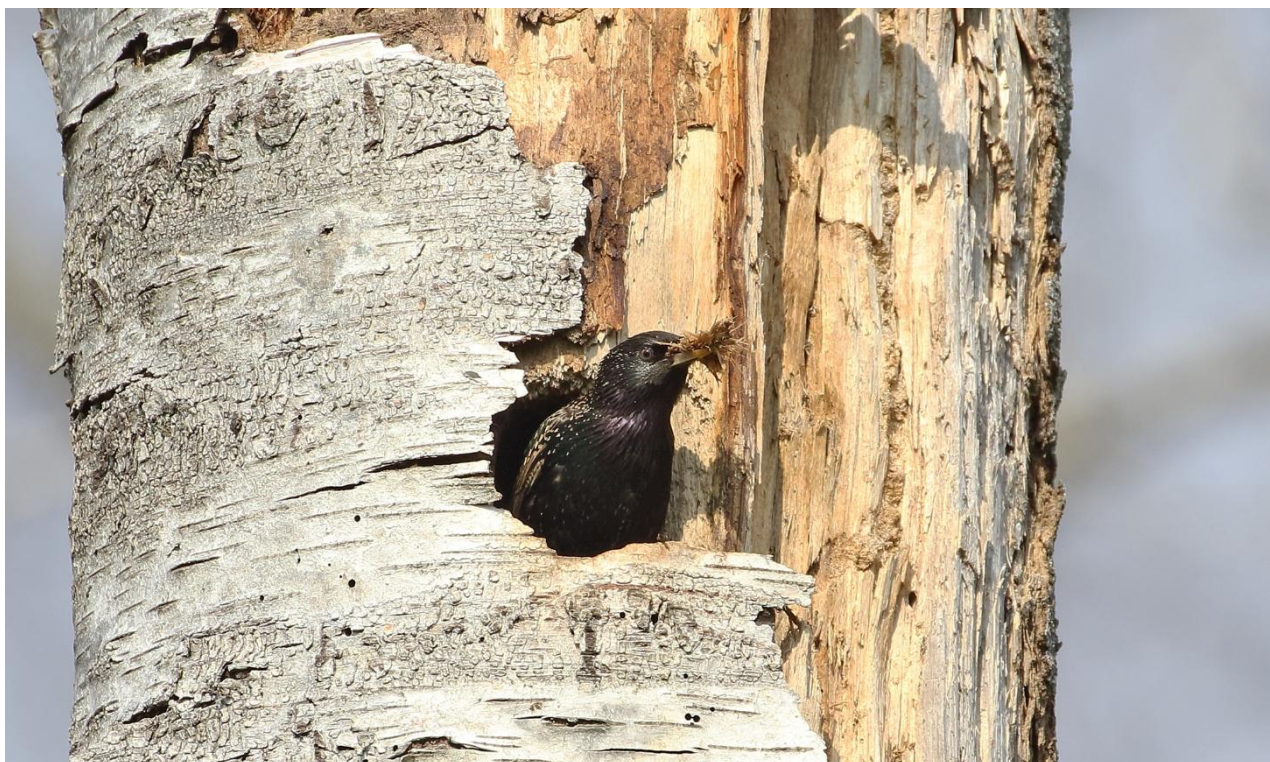
Figur 16 Bestandsudvikling hos Skovsanger 2004-2025

Løvsanger: 325-370 yp. (330-380)

En art der er gået markant frem siden 2017, hvor vi kun registrerede 48 par. Og især i 2024 og 2025 er bestanden steget markant. En sandsynlig årsag til den store fremgang er, at mange rydninger er groet til med birketræer, som nu har nået en passende højde, og er løvsangerens foretrukne biotop.

Spætmejse: 285- 300 yp. (280-300)

Bestanden har været stigende siden 2017 og synes nu at være stabil. Spætmejsens foretrukne biotop er ældre bøgeområder og anden ældre løvskov, og her er bestanden også tættest. Den findes også, men mere spredt, i andre dele af skoven.

Stær genbruger ofte Stor Flagspættes redehul, Grib Skov 2025. Foto: Per Ekberg.

Stær: 18-25 yp. (15-25)

I 2020 registrerede vi 52 par stære, men siden er bestanden faldet markant, og den har muligvis stabiliseret sig på et lavere niveau. De fleste Stære yngler i Stenholt Møllekrog og Stenholt Indelukke, hvor der har været græssende dyr i mange år, hvilket giver gode fødemuligheder for Stærene.

Hessemoseområdet er i dag det område i Grib Skov hvor der er flest græssende dyr, dog mest islandske heste. Her findes kun få ynglende Stære, måske fordi der ikke har været græssende dyr i en længere periode.

Stæren genbruger ofte Stor Flagspættes huller i de områder, hvor den yngler. Der er ingen eller kun få opsatte stærekasser i skoven.

Grå Fluesnapper: 36-42 yp. (34-40)

Bestanden er på nogenlunde samme niveau som sidste år. Det er en art, der nemt bliver overset/hørt, da sangen er meget lav og med korte skarpe lyde.

Den foretrækker områder med døde træer, såvel løvskov som nåleskov, hvor den er meget alsidig med valg af placering af rede. Den vælger alt fra spættehuller til en lille åben afsats i et træ.

Rødstjert: 120-140 yp. (150-170)

I år er bestanden faldet efter at være steget siden 2021.

Rødstjert yngler i mange forskellige biotoper i skoven, der skal bare være døde træer med spættehuller eller andre hulheder og revner i træerne, hvor den kan anlægge sin rede.

Bynkefugl: 4 yp. (7)

Den nu meget fåtallige ynglefugl holder stadig stand, men nu kun på få faste ynglebiotoper i området.

Stenholt Mølleeng: 2 par

Fruebjergvej: 0 par

Strødam Engsø: 0 par

Strødam Reservat: 1 par

Esrum Møllegård: 1 par.

Misteldrossel: 51-57 yp. (49-55)

Fra 26 par i 2017 har bestanden været stigende og synes nu i de senere år at være stabil på omkring 50 par. Det kan nævnes, at bestanden ved en optælling i 1993-94 var på 21-24 par. Arten yngler spredt i næsten alle dele af skoven, flest i områder med ældre spredte rødgranområder, og færrest i de mørke ensaldrende tætte bøgeområder. Fremgangen de senere år skal formentlig tilskrives flere afgræssede områder, hvilket skaber bedre fourageringsmuligheder.

Skovpiber: 63-75 yp. (68-80)

Siden 2017 har bestanden af Skovpiber været svagt stigende, og ser nu ud til at være stabil. Biotopen er stadig de lysåbne områder med lav vegetation. Men der findes også en del par i andre områder - bl.a. i ung egeskov med forholdsvis lav græsvegetation i bunden. Den yngler også i de større fattigkær i skoven.

Kernebider bygger rede i ældre bøg, Grib Skov. Foto: Per Ekberg

Kernebider: 64-80 yp. (60-80)

Siden 2017 har bestanden været på omkring 60 par. Tallet er et minimum, da vi ikke har registreret den målrettet, og da den samtidig er sværere at registrere end mange af de andre småfugle i skoven.

Dompap: 110-120 yp. (120-130)

Den har øget i antal siden 2017 og yngler mange steder i skoven - især i nåleskov og i rydninger med opvækst af nål. Det er ikke en art, vi følger tæt, men da det er en nem art at se, og efter vores mange observationer i yngletiden fra hele skoven, vurderes bestanden at være stabil nu på mere end 100 par.

Tornirisk: 4-6 yp. (4-6)

Det er en fåtallig ynglefugl i skoven. Igen i år er der kun fundet 4 par. Den yngler i rydninger med opvækst af rødgran, som Tornirisen ofte bygger sin rede i.

Lille Korsnæb: 8-12 yp. (10-14)

Igen et år med ringe koglesætning, og hvor der kun blev registreret få ynglepar.

Det er generelt ultimo marts, når Lille Korsnæb samler redemateriale, at de fleste fugle registreres, og så igen primo maj, når de nyudfløjne unger ses flyve rundt med forældrefuglene. Omkring midten af juni kommer en del Lille Korsnæb til skoven, måske nordfra. Nogle af dem begynder at yngle på dette sene tidspunkt.

Grønsisken: 9-12 yp. (13-18)

Et år med markant færre ynglefugle end tidligere set. Grønsisken har altid været fåtalligt ynglende i skoven. I 2015 var der 42 par. Antallet har siden været jævnt faldende til 9 sikre par i 2025. Den registreres hyppigst ynglende i ældre rødgranområder.

Gulspurv: 210-240 yp. (260-280)

Bestanden af Gulspurv i skoven er de senere år gået meget tilbage. I 2010 var bestanden på 420 par, men er nu nede på det laveste antal, vi har registreret, siden vi startede i 2004.

Gulspurven ses sjældent i skoven om vinteren og ankommer på ynglepladserne inde i skoven i løbet af marts. Gulspurven har etableret sig på de samme lysåbne steder inde i skoven, som Rødrygget Tornskade benytter. De yngler side om side på de store og små lysåbne områder. Gulspurven yngler dog også på mere tilgroede lysninger, hvor tornskaden har opgivet.

Fåtallige ynglefugle og arter, som er iagttaget i yngletiden

Trane: 4-6 yp. (3-5) yp.

Det har igen i 2025 været et flot år for Tranerne i skoven. Det ser omsider ud til, at de har etableret sig i skoven. Tre par har med sikkerhed haft succes og fået unger på tre forskellige lokaliteter i skoven i år. Yderligere et par har højt sandsynligt ynglet, men unger er ikke set. I andre områder i skoven har der været territoriehævdende traner i hele yngleperioden, dog uden at vi har påvist, at de har ynglet.

Bjergvipstjert med insekter til ungerne, Gribskov, maj 2025. Foto Per Ekberg.

Bjergvipstjert: 2-2 yp.

Bjergvipstjert er en sjælden ynglefugl i Nordsjælland. Siden 2004 har den i Grib Skov-området kun ynglet med to par i 2008 og 09 og med et par i 2020 og 2023.

I 2025 har der igen ynglet to par i området. Det ene par har med sikkerhed haft succes og fået unger på vingerne, det andet par er flere gange set i området, endda også med føde i næbbet.